

Niks is lekkerder tijdens een dagje fietsen dan je zelfgemaakte lunch op een mooie plek. Het vergt een kleine voorbereiding, maar met deze lekkere hapjes in de fietstas kun je er uren tegenaan. En pauzeer je waar en wanneer jij het wilt.

LEKKERS voor in de fietstas

MINI-QUICHES

Bereidingswijze:

Knip 10 vierkante stukjes bakpapier van ongeveer 12 x 12 centimeter. Laat de plakjes bladerdeeg een beetje ontdooien en snijd met een scherp mes uit elk plakje een rondje. Gebruik daarvoor een schoteltje of kommetje als vorm. Leg elk rondje op een stukje bakpapier en druk deze twee samen in een holletje van het bakblik tot een soort deegbakje. Ga door tot alle plakjes op zijn. Meng in een kom de eieren met de slagroom en de vulling. Breng op smaak met zout en peper. Verdeel de vulling gelijkmatig over de bladerdeegbakjes, maar zorg dat de bakjes niet té vol zijn. Bak de mini-quiches in een voorverwarmde oven op 200 graden in 35-40 minuten mooi goudbruin.

Ingrediënten

- 10 plakjes bladerdeeg (diepvries)
- 3 eieren
- 1 pakje slagroom (200 ml)
- Zout en peper naar smaak
- Vulling naar keuze, bijvoorbeeld gerookte spekjes en doperwtjes of geroosterde groentes met blokjes fetakaas en gehalveerde cherrytomaatjes. Houd als totale gewicht voor de vulling ongeveer 200 gram aan.

Ingrediënten
• 2l water • 1,5 kg suiker • 1 vanillestokje
• 2 tl citroenzuur • 2 citroenen
• 1 emmer vol schermen vlierbloesem

VLIERBLOESEM- siroop

Bereidingswijze:

Breng het water in een ruime pan aan de kook met de suiker, het opengesneden vanillestokje en het citroenzuur. Roer door en laat op laag vuur tien minuten zachtjes koken. Zet het vuur uit en laat de siroop afkoelen tot ze lauwwarm is. Verwijder het vanillestokje. Boen de citroenen schoon onder de hete kraan, wrijf ze droog en snijd ze in plakken. Schud de vlierbloesem-schermen uit, zodat eventuele beestjes eruit vallen, maar was ze niet. Leg de schermen om en om met de citroenplakjes in een grote kom of bak. Schenk de lauwe siroop erover en zorg dat alles onder staat. Dek de kom af en laat het geheel twee tot drie dagen trekken op een koele plek. Dat mag in de koelkast, maar hoeft niet per se. Roer elke dag even om. Zeef de siroop door een vergiet of een fijne zeef waar je eerst een natgemaakte theedoek of kaasdoek in hebt gelegd. Je kunt de siroop zo gebruiken, maar bewaar de fles dan wel in de koelkast.

Ingrediënten
• 4 eieren, hardgekookt • 1/2 rood uitje, zeer fijn gesneden
• 1/2 lente-ui, zeer fijn gesneden • Verse kruiden
zoals bieslook, peterselie en munt, fijngesneden
• 1/2 tl paprikapoeder • 1/2 tl kerriepoeder
• 1-3 el mayonaise • 1-3 el crème fraîche
• Zout en peper, naar smaak

Verse EIERSALADE

Bereidingswijze:

Pel de hardgekookte eitjes, snijd ze in kleine blokjes en leg ze in een kom. Meng de overige ingrediënten erdoor, van de mayonaise en de crème fraîche elk 1 eetlepel. Voeg meer toe (van elk evenveel) indien nodig. Het ligt er een beetje aan hoe groot de eitjes waren. Proef de eiersalade en voeg extra zout en peper toe naar smaak. Neem de eiersalade mee in een bakje en doe hem ter plekke op dikke plakken vers boerenbrood.

Ingrediënten

- 225 g zelfrijzend bakmeel
- 1 tl bakpoeder
- 50 g boter, zacht
- 25 g suiker
- 1 ei
- Ca. 100 ml melk of karnemelk

SCONES

met room en aardbeien

Bereidingswijze:

Meng het zelfrijzend bakmeel met het bakpoeder in een ruime kom. Voeg de boter toe en meng met je vingertoppen tot er een kruimelig deeg ontstaat. Roer de suiker erdoor. Breek het ei in een maatbeker, klop het los en voeg melk toe tot het totaal 150 milliliter is. Voeg het ei-melkmengsel toe aan de kom (houd 1 eetlepel achter voor straks) en meng tot je een zacht, plakkerig deeg hebt. Leg het deeg op een met bloem bestrooid werkblad en kneed kort. Rol het deeg uit tot een dikte van 2 centimeter. Steek met behulp van

een ronde koeksteker (diameter 5 centimeter) zo veel mogelijk scones uit (draai de koeksteker niet). Kneed het resterende deeg weer samen en steek ook hier weer scones uit. Leg de scones op een met bakpapier beklede bakplaat en bestrijk aan de bovenkant met het ei-melkmengsel dat je nog over hebt. Bak de scones in een voorverwarmde oven op 220 graden in tien tot vijftien minuten mooi goudbruin. Haal uit de oven, laat afkoelen op een rekje en eet ze zo vers mogelijk. Lekker met verse aardbeien en clotted cream of geslagen room.

Foto's Stan Bouman

Op de fiets door de karakteristieke Achterhoek

LANGS ROMANTISCHE WIJNDOMEINEN EN KLEURRIJKE (THEE)TUINEN

De Achterhoek is meerdere malen uitgeroepen tot beste fietsregio van Nederland. Niet verwonderlijk, want vrijwel nergens is de afwisseling in het landschap zo groot als hier. Met zijn bossen, heuvels en meanderende riviertjes is de Achterhoek dé fietsregio bij uitstek. En het fietsknooppuntensysteem leidt je de weg.

Ver weg van de massa ontdek je verscholen in het groen ...

Romantische wijndomeinen en kleurrijke (thee) tuinen. Tijdens je verkenningstocht door het Achterhoekse coulisselandschap is het heerlijk uitblazen bij één van de bloemrijke theeterrassen die soms onverwacht opduiken in het buitengebied. De gastheer of gastvrouw verwent je maar al te graag met zelfgebakken appeltaart bij de koffie of thee. Kun je geen genoeg krijgen van geurende bloemen en ambachtelijk gebakken taarten? Er zijn fietsroutes waarbij je onderweg het ene na het andere tuinterras aandoet. Dat wordt smullen! Informeer bij de plaatselijke VVV of kijk op www.achterhoek.nl/theetuinen

Genieten van een goed glas Achterhoekse wijn

Liever wijn dan thee? Ontdek de bourgondische Achterhoek en doe één van de vele wijngaarden aan die de Achterhoek rijk is. De Achterhoek telt tot één van de grootste wijnstreken van Nederland. Deze wijngaarden verken je het beste met de speciaal ontwikkelde Achterhoekse wijnroutes. Fiets langs de mooiste wijndomeinen waar de Achterhoekse wijnboeren je met passie vertellen over hun product. Uiteraard moet er dan ook even geproefd worden! Hoe fijn dat je bij enkele wijngaarden zelfs kunt overnachten! Je slaapt in een sfeervolle bed & breakfast of op een mooi gelegen kampeerterrein met uitzicht op de wijnranken. achterhoek.nl/wijngaarden

GELDERLAND
LEVERT JE MOOIE STREKEN

WE KIJKEN NAAR JE UIT
HET GELUK VAN NEDERLAND

ECHT
ACHTERHOEK.

Kijk op achterhoek.nl/routes voor meer informatie over fietsen en wandelen in de Achterhoek.
www.achterhoek.nl/karakteristiek

Van kastelen tot prachtige natuurgebieden en plassen: op deze route kijk je je ogen uit. Onze tip: maak er een dagje uit van.

GRENSROUTE LANGS de Loosdrechtse en Vinkeveense Plassen

Knooppunt 31: Kasteel Loenersloot

Verscholen in het groen ligt Kasteel Loenersloot. Dit kasteel is 750 jaar lang particulier bewoond geweest, inmiddels is het terrein toegankelijk voor publiek. De laatste bewoonster was barones Magdalena van Nagell-Martini Buys en de kamers van het kasteel zijn ingericht met een collectie van 200 jaar bewoning door de familie Martini Buys. Je kunt het kasteel bezoeken op reservering, inclusief een rondleiding.

Tussen knooppunt 17 en 38: de Vinkeveense Plassen

Dit natuurgebied is continu in ontwikkeling. Vóór 1857 was het hele gebied een nat veenlandschap, inmiddels is dat teruggebracht naar het westen bij het Achterbos en het zuidwesten bij Vinkeveen. Tussen 1957 en 1975 werd het gebied gebruikt voor turfwinning en door de vervening ontstonden er plassen met legakkers. In de jaren vijftig tot de jaren zeventig werden er twaalf zandeilanden gemaakt om de golfslag uit de diepe delen van de plassen tegen te

houden. De eilanden dienen vandaag de dag als recreatiegebied en als aanlegplaats voor jachten en bootjes. In Botshol, een laagveen-gebied bij de Vinkeveense Plassen, vind je een broedgebied voor onder andere de lepelaar en aalscholver. Buiten het broedseizoen kun je per boot of kano een bezoek brengen aan het eiland.

Tussen knooppunt 41 en 1: kasteel Nederhorst

Verder op je route kom je langs nog een kasteel: Nederhorst. Nederhorst is oorspronkelijk een middeleeuws kasteel, waarschijnlijk gebouwd in de dertiende eeuw als toren op een bult zand (een horst). Het was toen vooral bedoeld als verdedigingswerk. Vanaf 1536 stond Nederhorst op de lijst van erkende ridderhofsteden in Utrecht. In 1700 is het kasteel gemoderniseerd door Godard van Tuyll van Serooskerken. Hierdoor kreeg het kasteel het uiterlijk van een buitenplaats. Tussen 1971 en 1972 werd het kasteel gerestaureerd, even onderbroken door een brand. Op dit moment wordt het kasteel goed

Route

69 km

onderhouden en verkeert het in hele goede staat. Om het kasteel ligt een park dat te voet beperkt toegankelijk is voor bezoekers. Het kasteel zelf kun je helaas niet van binnen bekijken.

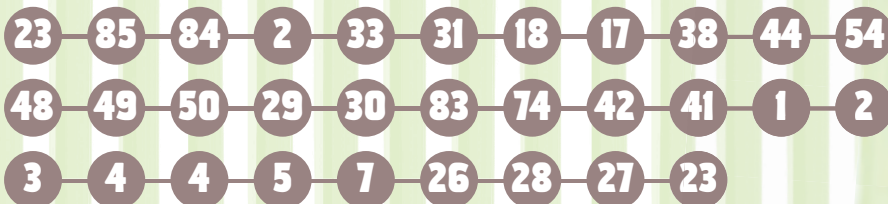
Tussen knooppunt 7 en 27: de Loosdrechtse Plassen

De Loosdrechtse Plassen zijn misschien wel de meest bekende plassen van dit gebied. Met name als watersportgebied is het populair, maar de rustige delen van de plassen bieden juist de ruimte voor verschillende dieren en waterplanten.

Net als de Vinkeveense Plassen zijn ook deze plassen ontstaan door turfwinning. Maar: niet iedereen hield zich aan de regels van het winnen van turf. De legakkers werden soms weggegraven of door de storm weggeslagen, waardoor de plassen groter werden dan eigenlijk de bedoeling was. Je ziet her en der nog wel wat van de legakkers rond de Eerste tot de Vijfde plas (de plassen zijn genummerd).

Startadres: Nieuweweg 28, 3625 AZ Breukeleveen

KNOOPPUNTEN:

Het gebied rond de gemeente Baarn heeft een rijke, vooral koninklijke geschiedenis. Ontdek de prachtige gebouwen en natuur in de omgeving tijdens deze fietstocht met een koninklijk tintje.

Koninklijke fietstocht bij Baarn

Knooppunt 64: Baarn

Je start de route naast De Generaal, nu een restaurant maar vroeger een station. De koninklijke familie had hier een eigen wachtkamer. De details van die tijd en de Jugendstil-kenmerken zijn bewaard gebleven. Rond het dorp Baarn lag in de middeleeuwen een aantal kastelen en buitenplaatsen, zoals Huis Ter Eem en kasteel Hamelenberg. De kastelen hadden een verdedigingsfunctie. Tussen 1948 en 1980 was de gemeente Baarn een koninklijke residentie: koningin Juliana woonde namelijk op Paleis Soestdijk en dat ligt officieel op Baarns grondgebied. En Koning Willem-Alexander draagt de titel Heer van Soest, Baarn en Ter Eem.

Knooppunt 65: Paleis Soestdijk

Paleis Soestdijk werd in 1650 gebouwd als buitenverblijf van een van de burgemeesters van Amsterdam: Cornelis de Graeff. Uit brieven aan de Staten-Generaal en Johan de Witt bleek dat De Graeff in de jaren rond de bouw druk bezig was met de opvoeding van Willem III van Oranje. In 1806 nam Lodewijk Napoleon het paleis in gebruik. Hij veranderde hier en daar

wat aan het uiterlijk van het paleis. Negen jaar later kwam het in bezit van kroonprins Willem (later Koning Willem II), die het paleis verder uitbreidde. Koningin Emma erfde het domein en gebruikte het paleis als zomerverblijf tot haar dood in 1934. Juliana gebruikte het paleis uiteindelijk als eerste als woon- en werkplek en niet als zomerverblijf. Na haar troonafstand in 1980 bleef zij hier met Bernhard wonen. Na de dood van beiden wordt het paleis niet meer gebruikt als zomerverblijf of werkplek/woonruimte door het Koninklijk Huis.

Tussen knooppunt 83 en 56: Smithuyserbos

Dit bos, ten zuidoosten van Hilversum, was lang een onderdeel van het Erfgooiersbos. In 1838

KNOOPPUNTEN:

64 65 62 97 98 82 83 56

53 52 24 21 20 19 17 64

werd de Amsterdamse tabaksmakelaar Pieter Johannes Smithuysen eigenaar van het gebied en hij beplante het terrein. Sinds 1911 draagt het bos ook zijn naam. In de jaren daarna verwaarloost het bos wat, om vanaf 1937 toch weer hersteld te worden door Desiré Bouvy. In het bos werd een jaar later, in 1938, een dagverblijf met opslag gebouwd. Het gebouw werd Wolfsdreuvik (Wolfsheuvel) genoemd en doet middeleeuws aan, ook al is het dat niet. Het lijkt ook veel op een sprookjeskasteel en dat is gelijk de reden waarom hier veel opnamen voor met name kinderseries plaatsvinden.

Startadres: Lt. Gen. van Heutszlaan, 3743 JL Baarn

Deze flinke tocht brengt je langs een prachtig stuk natuur rond Amerongen, Kasteel Amerongen en de landgoederen eromheen.

BOSSEN EN LANDGOEDEREN *rond Amerongen*

Knooppunt 17: Kasteel Amerongen

Kasteel Amerongen werd in de zeventiende eeuw gebouwd, maar eerst stond hier een in de dertiende eeuw gebouwde woontoren. De toren werd in opdracht van Floris V gebouwd en is in de jaren daarna uitgebreid tot een kasteel (na een aantal keer herbouwd te zijn na verwoesting). Goert van Reede werd in de zestiende eeuw de eigenaar en de familie Van Reede blijft dat voor meer dan drie eeuwen lang. Pas eind negentiende eeuw gaat het kasteel naar een nieuwe eigenaar en in 1977 wordt het eigendom van Stichting Kasteel Amerongen. De locatie is nu te bewonderen zoals ze in 1977 is achtergelaten en aan het interieur was in de 30 jaar daarvoor al weinig veranderd. De inrichting geeft daarom een mooi beeld van het leven van een adellijke familie uit het begin van de twintigste eeuw. Om het kasteel liggen prachtige historische tuinen, ook zeker de moeite waard om te bezoeken.

Tussen knooppunt 76 en 37: de grens over langs de Nederrijn

Het gebied rond Amerongen is een bos- en waterrijk landschap. Op deze fietstocht kom je

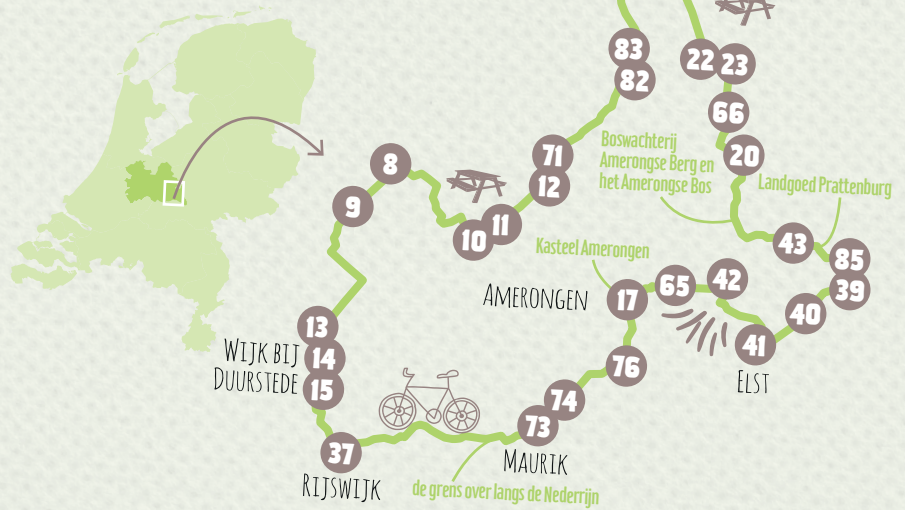
langs de rivier de Nederrijn, waar je de grens met Gelderland even oversteekt. De Nederrijn is een tak van de rivier de Rijn vanaf Angeren (Gelderland). De natuur rond de rivier is in de afgelopen jaren door allerlei initiatieven (deels hersteld naar de karakteristieke riviernatuur van de Rijntakken. Van moerassen tot graslanden en bloemenvelden: alles wat er vroeger ook zou groeien zonder bemoeienis van de mens.

Tussen knooppunt 20 en 43: het Amerongse Bos en de Amerongse Berg

Het Amerongse Bos is een van de oudste bossen van de Utrechtse Heuvelrug. Sommige grove dennen uit het bos dateren uit 1770, toen het huidige bos werd aangelegd als jachtgebied voor de kasteelheren van Kasteel Amerongen. Zoals in meer bossen op de Utrechtse Heuvelrug, liggen hier ook grafheuvels (hier en daar een replica). Daarnaast werd een deel van het gebied maar liefst 300 jaar gebruikt voor tabaksteelt. Tot 1960 lagen hier tabaksakkers en stonden er tabaksschuren. Een van die schuren is nu een bezoekerscentrum: De Tabaksschuur, waar tabak op traditionele wijze gekweekt en gedroogd

Route

57 km

wordt. De Amerongse Berg is een heuvel in het gebied, een onderdeel van de stuwwal Utrechtse Heuvelrug. Hij is nogal steil en daarom geliefd bij sportfietzers.

Tussen knooppunt 43 en 85: Landgoed Prattenburg

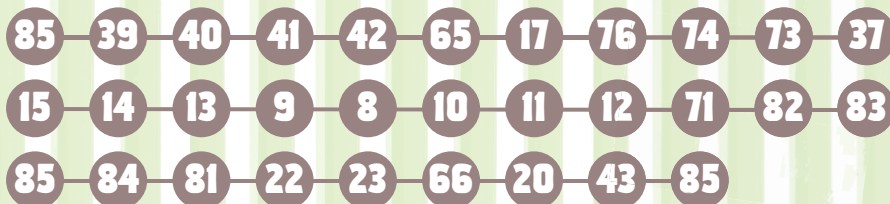
Ooit begon Landgoed Prattenburg als een boerderij in de late middeleeuwen. Er zijn vier gevelstenen bewaard gebleven: één met het familiewapen en de spreuk 'Ore et corde idem', de andere drie met de jaartallen 1694, 1887 en 1956. De jaartallen verwijzen naar de verbouwingen en veranderingen die het kasteel op het landgoed heeft ondergaan.

Om het kasteel is een stuk natuur aangelegd in Engelse stijl, voor romantische wandelingen. Op het landgoed wordt gewerkt aan Natuurbegraafplaats Prattenburg, een laatste rustplaats voor mensen die liever niet op een 'gewone' begraafplaats begraven willen worden. De begraafplaats zal naar schatting in 2021 geopend worden.

Startadres:
Cuneraweg 412, 3911 RW Rhenen

KNOOPPUNTEN:

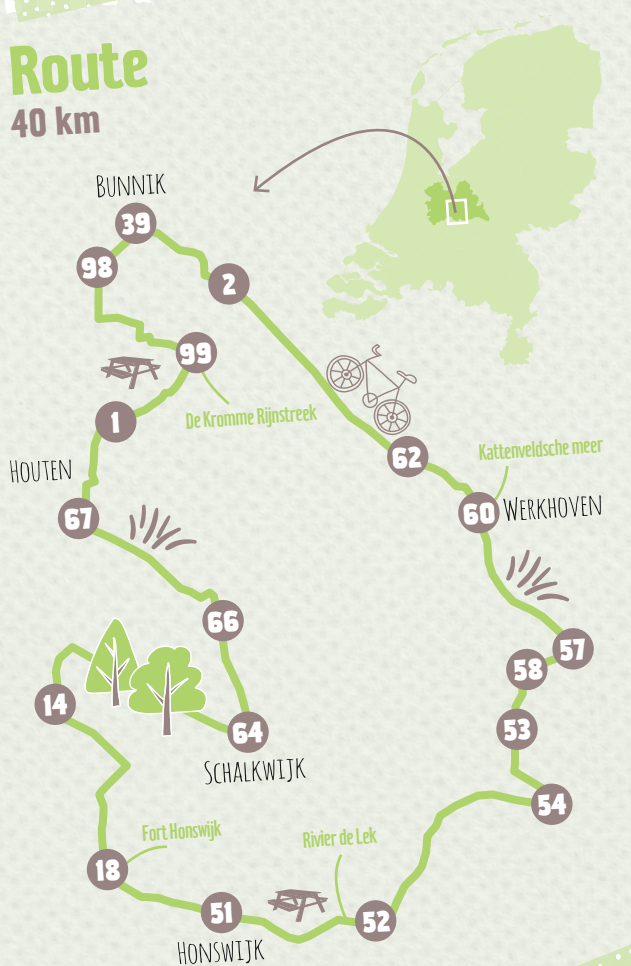

Een tocht door het rivierenlandschap De Kromme Rijn, langs forten en de historie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Eiland van Schalkwijk

Route
40 km

Knooppunt 99: De Kromme Rijnstreek

De Kromme Rijnstreek is het buitengebied van de provincie Utrecht. Rivierenlandschap De Kromme Rijn komt hier samen met de Utrechtse Heuvelrug. Het gebied staat bekend om de fruitteelt en de kersenteelt in het bijzonder, want deze fruitsoort werd hier in de Romeinse tijd al verbouwd. Het is een heerlijk gebied om een fietstocht te maken als de fruitbomen in

bloei staan en later als het fruit aan de bomen hangt. Wil je een keer iets anders, dan kun je ook al varend de fruitbomen bekijken. In Landwinkel de Kersenhut is ook het Kersmuseum Cothen gevestigd. De rivier de Kromme Rijn vormde aan het begin van de jaartelling ook de natuurlijke grens van het Romeinse Rijk.

Knooppunt 18: Fort Honswijk

Fort Honswijk is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en een van de oudste forten van de linie. Het fort is gebouwd tussen 1841 en 1848 en had als doel de vijand de doortocht over de Lekdijk te verhinderen. Aan de andere zijde sloot het fort samen met Fort Everdingen de rivier de Lek af. Het fort is in goede staat en wordt onderhouden door de gemeente Houten. Voor de fietsers die ook graag een wandeling maken: over het fort loopt een wandelroute van 9 kilometer, een Klompenpad langs enkele bijzondere delen van de Stelling van Honswijk.

Tussen knooppunt 18 en 54: rivier de Lek

De eerste aanzet van de rivier de Lek blijkt rond 200 v. Chr. te zijn ontstaan bij Wijk bij Duurstede

en Rijswijk. Lang was de Kromme Rijn de hoofdstroom, maar langzaam maar zeker werd dit de Lek. Rond 1122 was het definitief omdat de Rijnloop afgedamd werd. Toen werd ook de Vaartsche Rijn aangelegd, omdat er een nieuwe route voor de scheepvaart gevonden moest worden. Aan de Lek liggen geen grote steden, maar wel veel historische plaatsen zoals Wijk bij Duurstede, Culemborg en Lopik.

Knooppunt 60: Kattenveldsche Meer

Dit is, anders dan de naam doet denken, een rivier die in de vijftiende eeuw is afgesneden van de Enge Rijn. Hier trad de rivier regelmatig buiten zijn oevers, waardoor er meanders ontstonden die in de loop der tijd zijn afgesneden. Het Kattenveldsche Meer wordt ook wel de Achterrijn genoemd. Hier bevond zich tot 1920 ook een loswal, een gemetselde oever, voor trekschuiten. Voor de liefhebbers van het typisch Hollandse landschap is dit een waar plaatje. De rivier gaat dwars door de polders.

Startadres: Provincialeweg 124, 3981 AT Bunnik

KNOOPPUNTEN:

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een rijke historie, met verschillende machtige heerlijkheden die vroeger de streek beheersten. En tussen de historische plaatsen vind je prachtige natuur.

HISTORIE in de Vijfheerenlanden

Knooppunt 2: Vianen

De gemeente Vianen is nu een belangrijke forenzenstad van Utrecht, maar vroeger was het een machtige vestingstad die een sterke concurrentiepositie had ten opzichte van Utrecht. De vestingmuren en het rechte stratenplan van de stad dateren nog uit deze tijd. En de Hofpoort, die de verbinding vormt tussen de Lekdijk en de binnenstad, behoorde tot het voormalige Kasteel Batestein, dat destijds een van de mooiste kastelen van Nederland was. De stad was de hoofdplaats van de Heerlijkheid Vianen, waarover de Heren van Brederode heersten.

Tussen knooppunt 21 en 20: Lexmond

Lexmond maakt ook deel uit van de Heerlijkheid Vianen. In de buurt van het dorp werd halver-

wege de veertiende eeuw een versterkt huis gebouwd: huis Killestein. Aan het begin van de negentiende eeuw werd het huis afgebroken, maar de fundaties ervan liggen er nog. Deze zijn een archeologisch monument.

Knooppunt 64: Ameide en Zouweboezem

Ameide is een van de oudste steden van Holland en vormde vroeger een eigen heerlijkheid, die wel verbonden was met de Heerlijkheid Vianen. In de middeleeuwen en de gouden eeuw was de stad een belangrijke overslaghaven en de vroegere welvaart is terug te zien in de vele monumentale panden die het stadsbeeld sieren. Een deel van het centrum is bovendien aangewezen als beschermd stadsgezicht. Tussen Ameide en de buurtschap Sluis lag vroeger een

Route

53 km

uitgebreid molencomplex, waar nu nog maar anderhalve molen van over is. Wel ligt er op deze plek nu een moerassig natuurgebied: Zouweboezem. Behalve als leefgebied voor veel waterdieren en vogelsoorten, dient het gebied ook als tussenstop voor trekvogels.

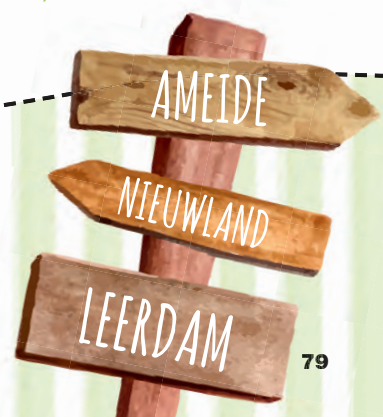
Knooppunt 59: Leerdam

Leerdam is de grootste plaats in de Vijfheerenlanden. Vroeger vormde ook deze plaats een heerlijkheid, en ze werd bestuurd door de Heren

van der Lede. De stad staat vol met historische monumenten, waarvan vooral het Hofje van Mevrouw Van Aerden, dat al vanaf de achttiende eeuw huisvesting biedt aan ongehuwde protestantse dames, bijzonder is. Ook is hier een museum gevestigd. Naast het hofje zijn ook de restanten van de stadsmuren, de Grote Kerk en het Oude Raadhuis de moeite van een bezichtiging waard.

Startadres: TOP Buitenstad 69, 4132 AB Vianen

KNOOPPUNTEN:

Texel barst van de indrukwekkende, historische verhalen en prachtige natuurgebieden. Op deze fietstocht nemen we je mee langs de kust van dit prachtige eiland.

Langs de kust van Texel

Knooppunt 27: Luchtvaart- & Oorlogsmuseum Texel

Voor liefhebbers van de Texelse (en oorlogs-) geschiedenis is het Luchtvaart- en Oorlogsmuseum een aanrader. Dit museum richt zich volledig op de geschiedenis van de luchtvaart en de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog voor Texel. Hier kom je meer te weten over de Atlantikwall, de Russenoorlog en de luchtoorlog boven Texel. Het eiland heeft daarnaast een flinke geschiedenis op het gebied van de luchtvaart: in 1917 was er op de zuidpunt van Texel een marine-vliegkamp voor watervliegtuigen en in de polder Eierland werd in 1937 vliegveld De Vlijt geopend. In en om het museum is van alles te ontdekken over deze bijzondere geschiedenis.

Knooppunt 31: de vuurtoren van Texel

Vanuit de Eierlandse duinen fiets je naar de vuurtoren van Texel. Deze vuurtoren had tot 1990 zes vuurtorenwachters die elkaars diensten overnamen. Na 1990 zijn de radarbeelden en

het radioverkeer overgenomen door de Brandaris op Terschelling en is de vuurtoren onbemand. De vuurtoren van Texel maakte in de Tweede Wereldoorlog deel uit van de Duitse Atlantikwall samen met het omliggende bunkercomplex. Aan het einde van de oorlog werd de toren bemand door Georgische krijgsgevangenen in Duitse dienst en zij besloten de geallieerden te helpen bij de bevrijding van Texel. Er brak een gevecht uit op het eiland en de vuurtoren werd flink beschadigd. Om de oude muur is na de oorlog een nieuwe muur gebouwd, van binnen is de oude muur nog zichtbaar. Vandaag de dag is de vuurtoren toegankelijk voor publiek.

Tussen knooppunt 5 en 16: Nationaal Park Duinen van Texel

De duinen van Texel lopen langs de hele linkerzijde van het eiland. Het is een afwisselend gebied, met natte duinvalleien, bossen, heide en een uitgestrekte zandvlakte. Op deze route

Route

54 km

gebied dat prima te wandelen is met familie of alleen (let wel: honden zijn niet toegestaan in het gebied). Maar Nationaal Park Duinen van Texel is zoals gezegd een heel stuk groter en je komt later op de route ook langs onder andere De Mokbaai, Seetingsnollen, De Nederlanden en het Krimbos. Prachtige natuur die je toch eens in je leven gezien moet hebben.

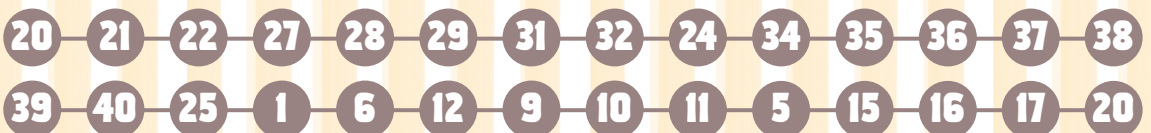
Knooppunt 17: het Sommeltjespad

Sommeltjes zijn kleine aardmannetjes of trollen die volgens een legende lang geleden op Texel leefden. Zodra de maan tevoorschijn kwam gingen de Sommeltjes naar de Sommeltjesberg, een inmiddels afgegraven grafheuvel bij het dorp De Waal. De Sommeltjes waren dol op glimmende dingen, dus in het holst van de nacht werd er veel verzameld. De wezens kwamen 's nachts door kieren de huizen binnen, maar deden niet echt kwaad. Ze hielpen de bewoners eerder met klusjes, zoals het oppoetsen van zilver of aardewerk. De volgende ochtend vonden de bewoners hun spullen terug in de Sommeltjeskuil. Kwam je langs een Sommeltje? Dan waren je zilveren munten ineens verdwenen. In Nationaal Park Duinen van Texel ligt het Sommeltjespad, waar je vandaag de dag versteende Sommeltjes kunt bewonderen. Hier is ook meer informatie te vinden over deze wezens.

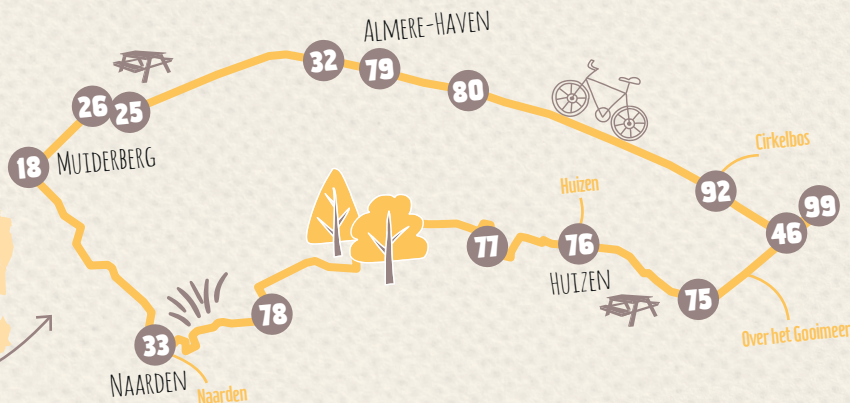
kom je tussen de knooppunten 5 en 16 langs het nattheidegebied De Mient. Hier spot je de grote bonte specht, de glasvleugelstaart, buizerds, en ook aronskelken, sneeuwkllokjes en wilde hyacinten. Er is een wandelpad, Natuurpad De Mient, van 4,4 kilometer dwars door het

Startadres: Parkeerplaats bij de Badweg, 1796 AA De Koog

KNOOPPUNTEN:

Route
35 km

Al fietsend verken je op deze waterroute de natuurlijke grens van Noord-Holland en Flevoland, langs de oevers van het Gooimeer.

EEN RONDJE OM het Gooimeer

Knooppunt 76: Huizen

Huizen ligt, net als veel plaatsen in de omgeving, aan de voormalige Zuiderzee. Tot 1400 was Het Gooi één kerkgemeente. De dorpen en gehuchten uit de omgeving scheidden zich langzaam af richting Naarden, net als Huizen. Huizen was lang een vissersdorp en de visserij beleefde zijn hoogtijdagen in de negentiende eeuw. Hier werd in die tijd de prijs van de haring bepaald en er werd bokking gerookt. De kronkelstraatjes stonden dan blauw van de rook. In de eerste helft van de twintigste eeuw was de visserij in Huizen alweer op zijn retour.

Tussen knooppunt 75 en 46: over het Gooimeer

Het Gooimeer is ontstaan bij de inpoldering van Flevoland. Voor die inpoldering was het meer

onderdeel van de Zuiderzee. De zuidoever van het Gooimeer is een Natura 2000-gebied, samen met het nabijgelegen Eemmeer. Het is een algemeen gebied met aan de kant van het Naardermeer een moeras. Voor vogelaars is dit gebied een uitstekende plek om onder andere de slobbeend, het nonnetje, de meerkoet en de fuut te spotten.

Knooppunt 92: Cirkelbos

Op deze fietstocht steek je het Gooimeer over naar Flevoland. Hier fiets je langs de oever, door een van de stadsbossen van Almere: het Cirkelbos. Dit jonge polderbos bestaat vooral uit hazelaren, beuken en elzen. Door het bos stroomt de Gooimeerbeek met het kwelwater uit het Gooimeer. Kwelwater is grondwater dat onder druk uit de bodem komt. Het ontstaat

door een ondergrondse stroom van een hoog gebied naar een laag gebied. In het Cirkelbos ligt ook het Museumbos, een stuk bos met kunstobjecten van Stichting Bosland. Via het bos kom je ook bij Almere-Haven. Dit is het oudste deel van Almere. De eerste woningen werden in 1976 opgeleverd en de eerste bewoners, vooral Amsterdammers, arriveerden. Almere-Haven heeft iets weg van een Zuiderzeedorp, al is het natuurlijk niet zo oud.

Knooppunt 33: Naarden-Vesting

Naarden, en dan vooral Naarden-Vesting, is een en al monument. De vestingstad is een van de best bewaarde van Europa. Als onderdeel van de Hollandse Waterlinie werd de vesting gebruikt voor allerlei doeleinden, maar vooral als wapenopslag en als soldatenverblijf. Door de goede staat van de vesting is een groot deel van de geschiedenis terug te zien en daarom zit ook het Nederlands Vestingmuseum op deze locatie.

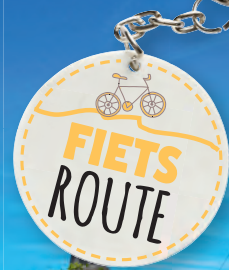
Startadres: Oud Huizerweg 24, 1411 GZ Naarden

KNOOPPUNTEN:

Een ontdekkingsstocht over de ondiepe wateren van de Gouwzee, langs typisch Hollandse dorpen als Volendam en Monnickendam.

DE WEG VAN de Gouwzee

Tussen knooppunt 98 en 99: Volendam

Volendam heette oorspronkelijk Follendam (of Follendam), een naam gebaseerd op de korte verbinding tussen het Purmermeer en de Zuiderzee uit 1357. Er werd voor de haven van Edam een dam aangelegd en de haven werd dichtgemaakt, vandaar de naam Follendam. Volendam is wereldwijd bekend om de klederdracht en de vissersboten. In 1900 streken hier veel schilders neer die de klederdracht en het dorp vastlegden en dat zorgde voor de grote bekendheid van de klederdracht. Vooral de Volendammer hul is kenmerkend: een bloedkoralen ketting met een rechthoekig gouden slot waarop vaak een scheepje is afgebeeld. Naast de kleding en de boten zijn ook het dialect en de muziek ware publiekstrekkingen.

Tussen knooppunt 99 en 51: over de Gouwzee

De Gouwzee wordt gekenmerkt door helder en ondiep water en het is onderdeel van het natuurgebied het Markermeer. Je vindt hier veel zeilers en surfers, maar ook natuurliefhebbers. In de nazomer verzamelen zich hier grote aantallen krooneenden. Krooneenden zijn ongeveer even groot als een wilde eend, met een opvallende

ronde kop en een brede lichte vleugelstreep. Het mannetje heeft een herkenbare vosrode kop en het vrouwtje is effenbruin. De eenden zijn schaars in Nederland, maar ze groeien wel in aantal. Ieder jaar bereiden ze zich aan de kust van de Gouwzee voor op de najaarstrek. Het Markermeer, waar de Gouwzee deel van uitmaakt, ligt tussen Noord-Holland en Flevoland. Het gebied grenst ook aan het IJsselmeer.

Knooppunt 51: Marken

Marken is een voormalig eiland, nu schiereiland, in het Markermeer. In de dertiende eeuw werd het eiland van het vasteland gescheiden en volgde er een periode van eeuwenlange isolatie van het eiland. Sinds 1957 is het eiland via een dijk met het vasteland verbonden. Zodra je op Marken bent, zie je kleine houten huizen op de terpen. De huizen werden op hoge plekken, en in sommige gevallen ook op palen, gebouwd tegen overstromingen. Dankzij de Afsluitdijk is de dreiging van een overstroming weggenomen, maar de typische huizen blijven staan. Je kunt op Marken het Marker Museum bezoeken, waar de klederdracht van Marken tentoonge-

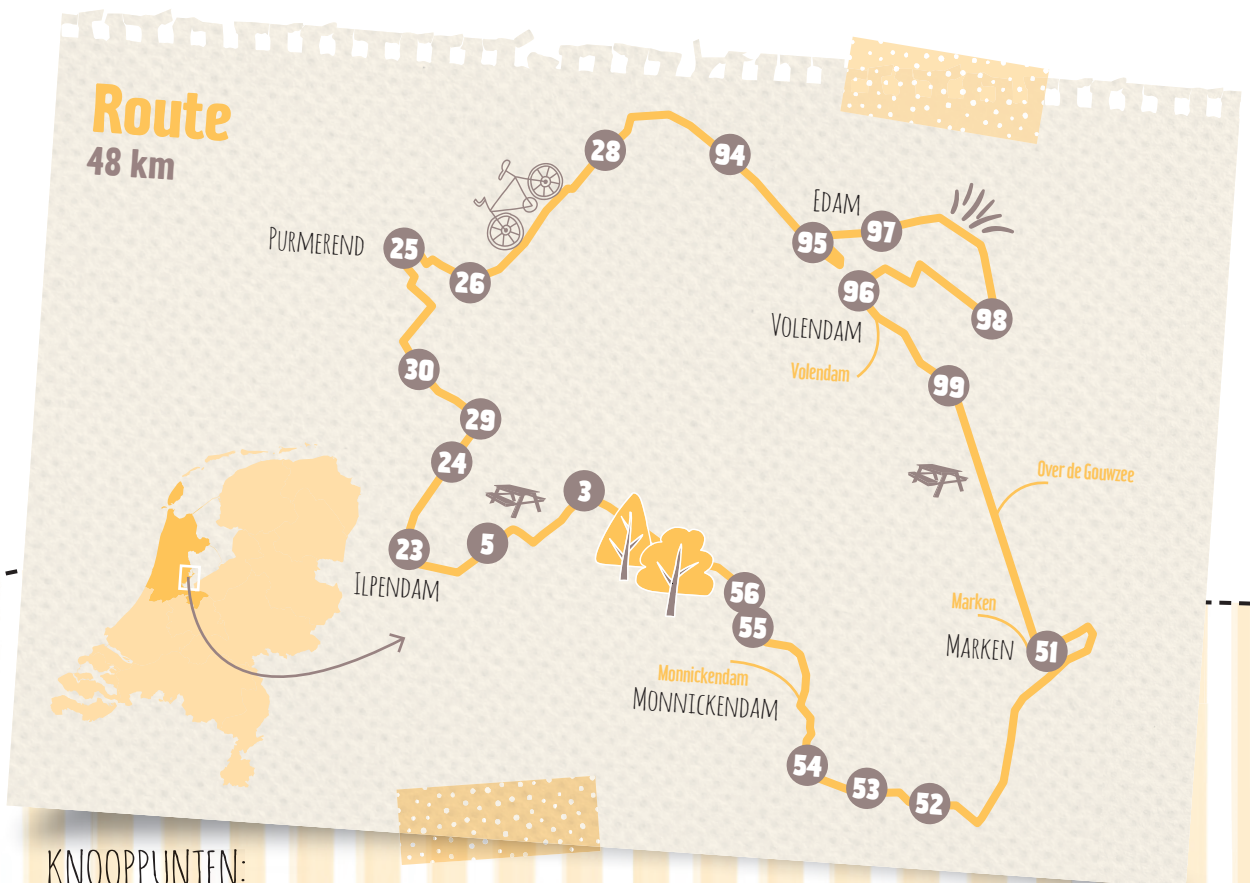
steld wordt, en in de Klompenmakerij zie je hoe klompen gemaakt worden.

Tussen knooppunt 54 en 55: Monnickendam

Monnickendam is een historische havenstad, ooit begonnen als vissersdorp. De stad kreeg stadsrechten in 1355 en de naam Monnickendam is, zoals je misschien al vermoedt, afkomstig van een dam die door monniken is gebouwd. De Norbertijner monniken uit Hallum hadden zich in 1235 op Marken gevestigd om een klooster te stichten. De dam was de start van de ontginning van het vasteland tegenover Marken. De dam en de daarbij gebouwde sluis trokken handel aan: er kwam een binnenhaven en er waren

goede waterverbindingen. In de vijftiende eeuw werd Amsterdam de grote concurrent van Monnickendam. Schepen die eerst in Monnickendam waren geweest, kregen in Amsterdam een boete en kooplieden werden naar Amsterdam gelokt om zich daar te vestigen. Zo trok de scheepvaart langzaam weg uit dit gebied. Vandaag de dag zie je veel geschiedenis terug in deze stad. Van de pittoreske straatjes tot de grote gebouwen: veel is terug te brengen naar de roerige geschiedenis van de stad. Opmerkelijk: hier staat ook het meest valse klokkenspel van Nederland, het carillon van De Speeltoren.

Startadres: Westerweg 12, 1447 AB Purmerend

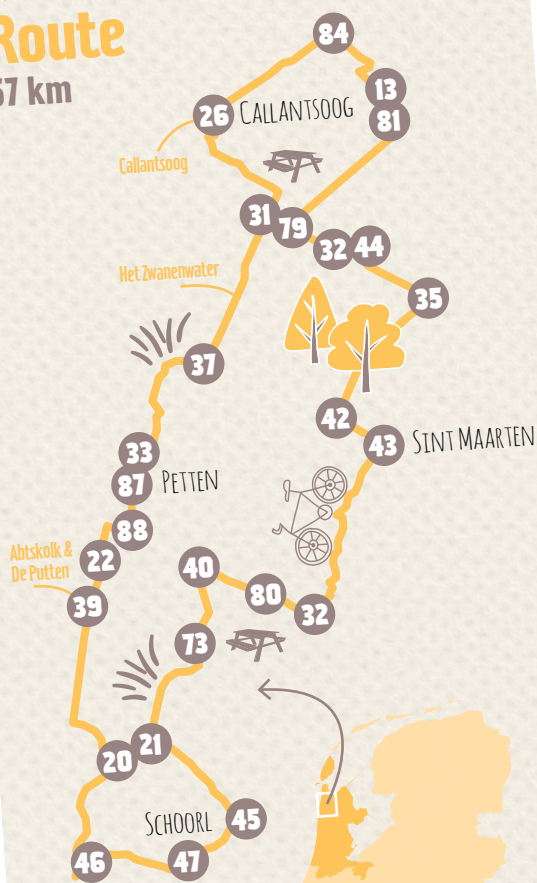
KNOOPPUNTEN:

Het Zwanenwater en Abtskolk & De Putten

Route
57 km

Op deze fietsroute fiets je langs twee prachtige beschermde natuurgebieden tussen de polders en langs de prachtige bollenvelden bij Callantsoog.

Bij knooppunt 39: Abtskolk & De Putten

Abtskolk & De Putten is een Natura 2000-gebied in de polder en is onderdeel van de Zijpe- en Hazepolder. Deze polder is een droogmakerij die is drooggelegd aan het einde van de zestiende eeuw. Door de kleiwinning in het gebied zijn de plassen Abtskolk en De Putten ontstaan, met daaromheen voornamelijk grasland.

Knooppunt 26: Callantsoog

Callantsoog is een kustplaats in de kop van Noord-Holland. Oorspronkelijk heette het dorp

Callinge, met als oudste vermelding een oorkonde uit 920 na Chr. Callinge zou in 1170 weggevaagd zijn door de eerste Allerheiligenvloed en opnieuw gebouwd zijn op een van de duineilanden: 't Oghe. Daar komt de naam Callantsoog vandaan: Callinge op 't Oghe. Door de bouw van de Zijperzeedijk in 1552 werd het toenmalige eiland verbonden met het vasteland. In 1880 werd Callantsoog voor het eerst echt gezien als badplaats, vanwege de ligging aan de Noordzee, tussen de duinen. Er lopen verschillende verharde fietspaden langs het strand en door Callantsoog. In het voorjaar kun je tussen Callantsoog en Julianadorp genieten van de kleurrijke bollenvelden. Het wordt daarom wel de Noordelijke Bollenstreek genoemd. Zeker een bezoekje waard.

Tussen knooppunt 31 en 37: het Zwanenwater

Op de route kom je langs een prachtig natuurgebied: Het Zwanenwater. Dit gebied is helaas niet toegankelijk op de fiets, maar wel te voet en het is zeker de moeite waard om even voor af te stappen. Het Zwanenwater is een natuurgebied net naast Callantsoog. Hier liggen de twee grootste duinmeren van West-Europa: het Eerste Water en het Tweede Water. Door de stijging van het grond- en meer regenwater in de achttiende eeuw zijn deze meren ontstaan en zo gebleven. In de zomer staan er duizenden orchideeën in bloei langs de paden en in de duinvalleien: maar liefst tien verschillende soorten groeien in dit gebied.

Startadres: Strandweg 2, 1755 LA Petten

KNOOPPUNTEN:

Vlakbij Tilburg, in de gemeente Oisterwijk, ligt een prachtig natuurgebied met een rijke geschiedenis. Voorheen was dit een heidegebied, maar inmiddels vind je er de Oisterwijkse bossen en vennen.

Door de Oisterwijkse bossen en vennen

Knooppunt 18: de Oisterwijkse bossen en vennen

De vennen in dit gebied zijn ontstaan in de IJstijd. De vennen lagen ooit in een heideveld, maar vanaf 1800 is men met de bebossing rond het water begonnen. De laatste bomen zijn in 1840 geplant. De grotere vennen hebben een eigen naam (zoals het Staalbergven of het Wolfspuiven), maar er zijn ook talloze kleine 'anonieme' vennetjes. In de lente en zomer vind je op het water prachtige waterlelies.

Knooppunt 8: de Spoordonkse watermolen

Deze molen werd voor het eerst genoemd in 1320, maar bestond vermoedelijk al wat langer. De molen is de meest westelijke watermolen van Nederland en de enige nog staande molen

bij de rivier de Beerze. Je kunt er vandaag de dag een kopje koffie drinken en de molen bezoeken.

Knooppunt 23: Kapel van de Heilige Eik

De Kapel van de Heilige Eik is een bedevaartsoord bij Oirschot. In de kapel staat een bijzonder Mariabeeldje. De legende luidt dat een paar herders het beeldje begin vijftiende eeuw op de oever van de Beerze vonden en in een eik plaatsten. Bewoners van het nabijgelegen dorp namen het beeld mee naar de kerk om het te vereren, maar de volgende ochtend was het beeldje weg. Het bleek weer in de eik te staan. Vandaar de naam 'Heilige Eik'.

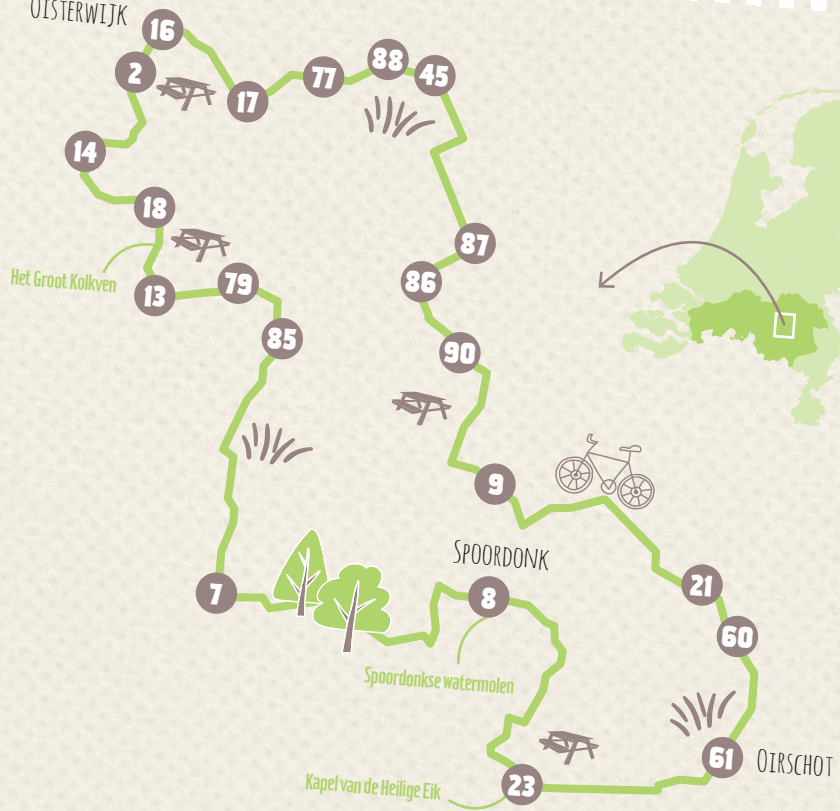
Startpunt: Dorpsstraat 46, 5061 HL Oisterwijk

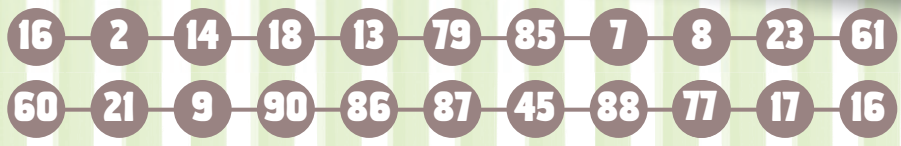
In de zomer
vind je hier prachtige
waterlelies

Route
41 km

OISTERWIJK

KNOOPPUNTEN:

Een vestingstad, een unieke polder en een van de mooiste Nationale Parken van Nederland, deze fietsroute heeft het allemaal.

LAND VAN HEUSDEN

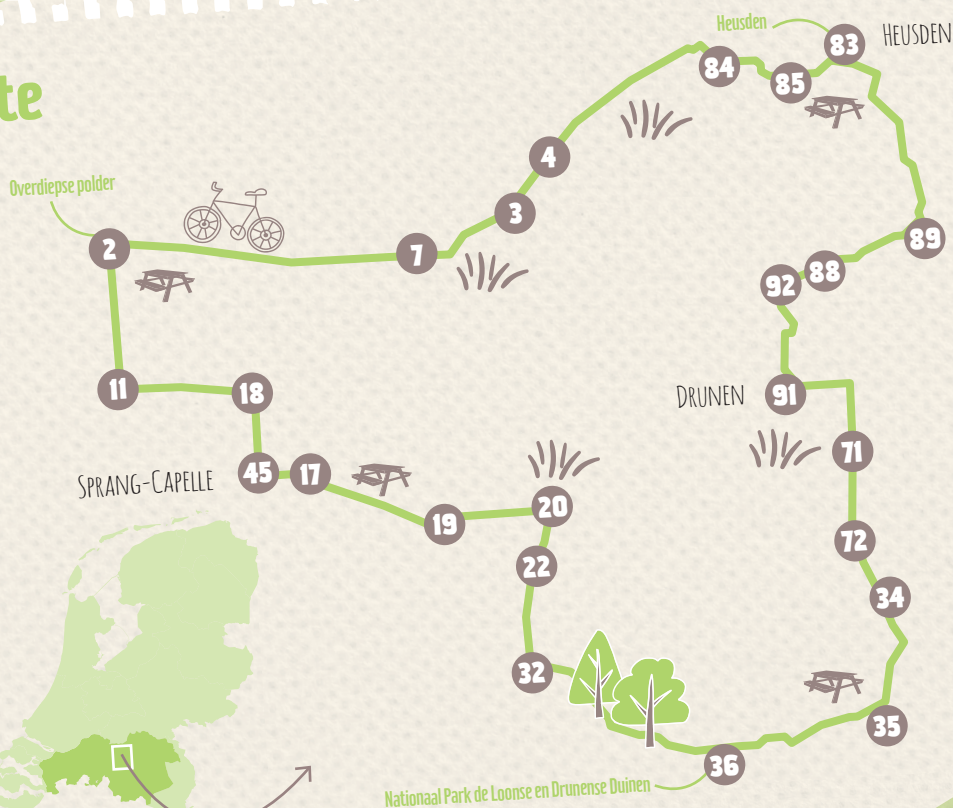
Knooppunt 83: Heusden

Heusden is de hoofdplaats van de historische landstreek Het Land van Heusden. De vesting, die vanaf 1968 een veertigjarige renovatie heeft ondergaan, is een goed voorbeeld van een vestingstad volgens het oud-Nederlands vestingstelsel. Kenmerkend is het feit dat de verdedigingswallen en bastions volledig van

aarde zijn gemaakt. De binnenstad is één groot openluchtmuseum, en geheel historisch. Uniek is het stratenplan, dat nog uit de middeleeuwen dateert. De geschiedenis van de stad en de omliggende gebieden Land van Heusden en Land van Altena kun je te weten komen in het Museum voor het Land van Heusden en Altena in het voormalige gouverneurshuis.

Route

48 km

Knooppunt 2: Overdiepse polder

Tussen de Bergsche Maas en het Oude Maasje ligt in het rivierkleigebied de Overdiepse Polder. Het is in feite een langgerekt schiereiland dat ontstaan is na voltooiing van de Bergsche Maas. Vanaf 1904 is de polder gebruikt voor melkveehouderij, maar de afgelopen jaren heeft de polder een nieuwe bestemming gekregen. Bij een hoge waterstand van de Bergsche Maas lopen de dorpen en steden langs de rivier het gevaar om overstroomd te raken. Om de rivier de ruimte te geven en daarmee het gevaar voor de steden en dorpen te beperken, is de Overdiepse Polder aangewezen als overstromingsgebied.

Knooppunt 36: Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen

Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen wordt gevormd door zandverstuivingen en naaldbossen. Hier vind je de grootste actieve zandverstuivingen van Europa, waardoor het gebied ook wel 'de Brabantse Sahara' wordt genoemd. Afwisseling vind je hier in het beekdal de Zandleij, waar ook natuurgebied De Brand ligt. Het gebied bestaat hier vooral uit moerassen, hakhoutbossen en natte weilanden.

Startpunt: Raadhuisplein 16, 5151 JH Drunen

KNOOPPUNTEN:

Route 56 km

Noord-Brabant heeft een aantal prachtige bossen die aan elkaar grenzen, maar erg veel van elkaar verschillen. Op deze route fiets je langs water, een loofbos, een dennenbos en een aantal kleine vennen. Kortom, een van de mooiste gebieden om lekker tot rust te komen.

Door de Brabantse bossen

Knooppunt 66: 't Zand

't Zand is een recreatieplas in het Noord-Brabantse dorp Alphen, omgeven door bossen waar je heerlijk kunt fietsen en wandelen. De plas bestaat uit zwemwater met een klein strandje. De naam van dit gebied is niet toevallig: eeuwenlang lag hier een uitgestrekte zandverstuiving. Zandverstuivingen ontstonden door overbegrazing en al in de middeleeuwen kon de zandgrond de druk van landbouw en veeteelt niet aan. De waterplas is ontstaan door zandwinning.

Inmiddels is het gebied bebost en vind je er ook een stuk heide. Vooral met warm weer is een wandeling of een fietstocht in dit gebied een goed idee, omdat er veel schaduw is en je verkoeling kunt zoeken aan het water. Maar in de herfst- en wintermaanden kun je hier ook goed terecht. Aan de plas grenst camping 't Zand.

Knooppunt 61: Chaamse Bossen

Een stukje verder op de route, tussen Alphen en Gilze-Chaam, liggen de Chaamse Bossen. Net

als 't Zand is ook dit gebied ooit begonnen als zandverstuiving met natte heide en veel vennen. Tussen 1900 en 1934 werd dit gebied bebost. Ook is het gebied in die periode ontwaterd en ontstond er grasland. Nu zijn de Chaamse Bossen rijk aan allerlei verschillende bomen, maar de plantengroei is beperkt. Je ziet tijdens de fietstocht langs de paden vooral grasachtige planten. Dat neemt niet weg dat het gebied een feestje is voor allerlei verschillende vogels: in de bossen vind je er de geelgors en de groene specht, maar ook de buizerd, havik en boomvalk. In het heidegebied broedt de kuifeend en de geoorde fuut. Voor vogelaars is dit bos zeker de moeite waard om eens te bezoeken.

Tussen knooppunt 38 en 84: Ulvenhoutse Bos

Het Ulvenhoutse Bos sluit aan op de Chaamse Bossen, maar is bijna het tegenovergestelde ervan. Dit bos, gelegen bij Ulvenhout, bestaat uit vijf delen: het Sint-Annabos, het Voorbos, het Nieuwsbos, het Prinsenbos en het Chaamse bos. Het Sint-Annabos is aangelegd in opdracht van Oranje-Nassau en het Prinsenbos is naar de Prinsen van Oranje vernoemd. Het bos is een vochtig wintereiken-beukenbos en werd in de vijftiende eeuw voor houtwinning en als jachtbos gebruikt. Door de andere samenstelling van bomen en grond groeien hier veel verschillende

soorten bloemen en planten, zoals geel nagelkruid, bosanemoon, witte rapunzel en eenbes. Het Ulvenhoutse Bos is vandaag de dag een vrij toegankelijk bos met veel fiets- en wandelroutes en ook een rolstoelpad.

Knooppunt 5: het Mastbos

Het laatste bos op de route is het Mastbos. Het Mastbos ligt in de buurt van Breda. Dit bos is landelijk bekend en daardoor een van de wat drukker bezochte plaatsen. De naam Mastbos komt van het type bomen dat hier in overvloed staat: 'mastbomen' (grove dennen). Vroeger werden hier onder andere scheepsmasten van gemaakt. Het Mastbos is een van de oudste naaldbossen van Nederland en, na de Wouwse plantage, het oudste cultuurbos van Nederland. Het hout uit dit bos heeft bijgedragen aan de bouw van het Kasteel van Breda en de Spaanse vloot. Een deel van het masthout is zelfs gebruikt voor schepen van de VOC. Nu is het vooral een rustig gebied met eeuwenoude bomen en grote lanen. Er zijn ook een aantal kleine vennen waar je de kam-salamander en de zonnebaars kan vinden. Het Mastbos is nog wel een productiebos, maar er wordt op kleine schaal gekapt.

Startadres: Maastrichtsebaan 1, 5131 NZ Alphen

KNOOPPUNTEN:

66	65	95	64	62	61
96	60	59	99	37	97
38	84	66	36	5	27
15	18	70	43	91	44
92	93	45	46	24	79
93	30	63	11	66	

Mill

en omgeving

Deze fietsroute brengt je langs een heel oud deel van Noord-Brabant. Van oude kerken en kloosters tot prachtige plassen en bossen, de gemeente Mill en Sint Hubert heeft het allemaal.

Knooppunt 56: Mill

De gemeente Mill en Sint Hubert bestaat uit vier kernen: Mill, Langenboom, Sint Hubert en Wilbertoord. Deze typisch Brabantse dorpjes hebben alle een rijke geschiedenis. Bijvoorbeeld het oorlogsverhaal bij het Duits Lijntje, waarover je later meer leest, allerlei landgoederen en prachtige bossen en plassen. In het centrum van Mill vind je de Sint Willibrorduskerk, gebouwd in 1881. De kerk van Mill hoorde oorspronkelijk bij die in Boxmeer, al in 1323. Drie jaar later, in 1326, werd de kerk een zelfstandige parochie. Naast deze prachtige kerk vind je in Mill ook Kasteel Aldendriel. Dit kasteel, gebouwd in 1477, was tussen 1648 en 1744 in gebruik als kerk-kasteel. Van de toenmalige eigenaar mocht de bevol-

king van Mill het kasteel gebruiken voor de misviering. Het kasteel daarna een aantal keer gerenoveerd. Tegenwoordig worden hier evenementen gehouden en kun je het kasteel bezoeken.

Knooppunt 67: Kraaijenbergse Plassen

Verder op de route fiets je langs de Kraaijenbergse Plassen. Dit natuurgebied bestaat voornamelijk uit water en wordt veel gebruikt door (sport)vissers en voor waterrecreatie. Er zijn ook veel fiets- en wandelpaden aangelegd. Deze plassen zijn in 1968 ontstaan door winning van grind, klei en zand. Voorheen was dit een duingebied, wat hier en daar nog terug te zien is in het landschap. In dit gebied vind je ook de

oude rivierduinen De Cork en De Geest, met daarnaast het Geesterbos. In het Geesterbos liggen een aantal dassenburchten.

Knooppunt 35: Langenboomse Bossen

De route gaat dwars door de Langenboomse Bossen. Dit voormalige dennenbos wordt nu door boswachters onder handen genomen om meer licht op de bodem te creëren, zodat andere boomsoorten en planten de kans krijgen hier te groeien. Zo ontstaat er ook een natuurlijker bos en kunnen verschillende dieren zich hier beter nestelen. In de nattere delen van het bos is een aantal vennen ontstaan, omgeven door heideveld. Een deel van het bos heeft een oorlogsverleden: door dit gebied loopt het Duits Lijntje. Defensie maakt nu ook nog gebruik van een deel van het bos, voor militaire oefeningen.

Tussen knooppunt 57 en 58: het Duits Lijntje bij Mill

Het Duits Lijntje is een voormalige spoorlijn tussen Boxtel en Wesel (Duitsland). Het traject werd in 1878 geopend als onderdeel van de internationale verbinding tussen Londen, Berlijn en Sint-Petersburg. Veel diplomaten en vorsten maakten gebruik van dit traject voor Europese reizen. De Eerste Wereldoorlog maakte in 1914 een einde aan het grootste deel van het verkeer op deze spoorlijn. In 1945 blies de Duitse Wehrmacht de spoorbrug bij Wesel op en daarmee was er geen Duits deel meer van het Duitse Lijntje. Bij Mill ging het goederenvervoer nog door tot 1978. Tussen Volkel en Mill is de spoorbrug nog zichtbaar.

Startadres: Wanroijseweg, 5454 GZ Sint Hubert

KNOOPPUNTEN:

55	56	48	49	1	68	33	67	10	29
36	35	47	57	22	58	65	53	54	55

Brabants Fietscafé De gezelligste stop!

Wist je dat langs de Brabantse fietsroutes fantastische horecagelegenheden liggen, waar jij je als fietser extra welkom voelt? Dit zijn de Brabantse Fietscafés. We stellen er een paar aan je voor, leuk voor op je lijstje!

Biesbosch MuseumEiland

Ontdek Nationaal Park De Biesbosch vanaf Biesbosch MuseumEiland. Dit spectaculair gelegen Brabants Fietscafé is je ideale startpunt voor TOP Natuurfietsroute Biesbosch (23 km). **Adres:** De Hilweg 2, Werkendam

Fietsroute: [visitbrabant.com/natuurroutes](https://www.visitbrabant.com/natuurroutes)

Fietsroute: [visitbrabant.com/zwartekaaf](https://www.visitbrabant.com/zwartekaaf)

Taverne d'n Ouwe Brandtoren

Ga op jacht naar de 'Heks van Hellenende' met de spannende 'Zwarte Kaat' fietsroute (36 km) in regio De Kempen. Kom onderweg op adem bij Taverne d'n Ouwe Brandtoren, een gastvrij Brabants Fietscafé aan de rand van het bos. **Adres:** Burgemeester Willekenslaan 2, Reusel

Kasteel Heeswijk

Fiets langs culinaire hotspots in Noordoost-Brabant én lunch in stijl bij het bijna duizend jaar oude Kasteel Heeswijk. Dit Brabants Fietscafé ligt op een steenworp afstand van fietsroute 'Foodbeleving van Kade tot Keuken' (40 km).

Adres: Kasteel 4, Heeswijk-Dinther

Fietsroute: [visitbrabant.com/foodroutes-noordoost](https://www.visitbrabant.com/foodroutes-noordoost)

BRABANTSE FIETSCAFÉS

Voel je als fietser extra welkom bij de Brabantse Fietscafés! Geniet van een heerlijk hapje en drankje, terwijl je jouw route uitstippelt met de aanwezige routekaarten. Gebruik de reparatiekit, fietspomp en het e-bike laadpunt om je fiets een boost te geven. Je herkent de Brabantse Fietscafés aan de zes-hoekige sticker (zie boven) op het raam. Kijk voor alle locaties op [routesinbrabant.nl](https://www.routesinbrabant.nl).

INSPIRATIE VOOR LATER

Mogelijk zijn de horeca nog (deels) gesloten bij het uitkomen van deze Fietsroutegids. Zet deze gezellige Brabantse Fietscafés vooral op je lijstje voor later! Meer inspiratie voor een fantastisch dagje uit in Brabant vind je op [visitbrabant.com](https://www.visitbrabant.com).

EIKENPROCESSIERUPSEN, TEKEN EN VLIEGENDE INSECTEN

Bescherm jezelf tijdens het fietsen

De eikenprocessierups kan tijdens het fietsen voor veel ongemak zorgen. Oppassen geblazen dus voor de vervelende brandhaartjes. Maar ook teken, bijen en wespen kunnen overlast geven. Wat moet je doen als je ermee in aanraking komt? En hoe bescherm je jezelf?

Vooral tussen mei en eind juli kunnen de eikenprocessierupsen een ware plaag vormen. Elke rups heeft honderdduizenden brandhaartjes die door de wind meegevoerd kunnen worden en op je huid of in je ogen of keel kunnen belanden. Met als gevolg: irritatie, jeuk en bultjes en in sommige gevallen ook longproblemen.

Ben je in aanraking gekomen met de brandhaartjes van de eikenprocessierups? Volg dan de volgende stappen:

- Was de kleding die je gedragen hebt op 60 graden.
- Douche uitgebreid na het fietsen en spoel je af met water en zeep. Niet schrobben, daarmee vererger je namelijk de irritatie. Wrijf je huid ook niet droog, maar dep met een zachte handdoek of gebruik een föhn.
- Smeer je huid na het drogen in met aftersun.

- Merk je geen verlichting of worden de klachten erger? Neem dan contact op met de huisarts.

Bescherming tegen eikenprocessierupsen, teken en vliegende insecten:

- Draag bij voorkeur lange kleding of bescherm jezelf met arm- en beenstukken of lange sokken.
- Bescherm je ogen door een (zonne)bril te dragen.
- Pas op met ventilerende helmen: de gaten bieden geen bescherming tegen brandhaartjes. Ook kunnen wespen en bijen erin vast komen te zitten. De kans is groot dat ze dan uit reflex gaan steken. Draag daarom een helm met een gaasje of draag een doekje onder je helm.
- Smeer jezelf in met DEET (minimaal 30%).
- Heb je in de natuur gefietst? Controleer dan na afloop op eventuele teken.

Op ontdekkingsstocht langs de bijzondere natuur en geschiedenis rond de Maas in Noord-Limburg. Je fietst langs de prachtige tuinen van Kasteel Arcen, door een stukje van De Maasduinen en over de Maas naar Noord-Brabant.

De kasteeltuinen

bij Arcen en langs De Maasduinen

Knooppunt 25: Arcen & de kasteeltuinen

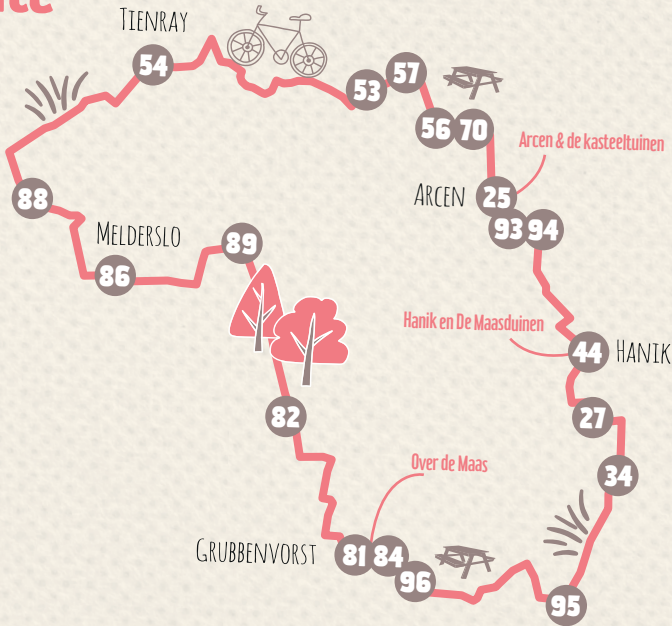
Arcen is een pittoresk dorpje in de Maasduinen in Noord-Limburg. Rond het dorp liggen veel restanten van een indrukwekkende geschiedenis, zoals de resten van Fossa Eugeniana, een Rijn-Maaskanaal aangelegd onder het Spaans bewind. Er staat een ruïne van de Schanstoren, een restant van de vestingwerken van Arcen. In de vijftiende eeuw was dit een grote verdedigingsstoren. Het was zowel een poortgebouw als een toren. Arcen is onder het grote publiek vooral bekend door het Kasteel Arcen en de kasteeltuinen. Het huidige kasteel is gebouwd tussen 1651 en 1653, en de huidige voorburch staat op de plek van voorganger het Nije Huys (verwoest in 1646). Dit werd weer gebouwd op de restanten van het eerste kasteel op deze plek: Huys den Kamp. Het kasteel

is te bezoeken en een deel van de kamers is ingericht naar de levensstijl van de vroegere bewoners van het kasteel. Ook wordt er kunst en antiek tentoongesteld. De Kasteeltuinen Arcen kunnen ieder jaargetijde bezocht worden, maar in de lente, zomer en herfst zijn ze wel het mooist. Je vindt hier bijvoorbeeld een rododendrontuin, een rosarium, een bamboebos, een oosterse watertuin en zelfs een subtropische kas, Casa Verde. De tuinen zijn onderdeel van een wandelroute, maar er zijn ook rondleidingen in het park zelf. Onze tip: plan genoeg ruimte in voor deze prachtige tuinen, het kasteel en het dorp.

Knooppunt 44: Hanik en de Maasduinen

Voordat je bij Hanik aankomt, fiets je door de prachtige natuur van onder andere de Leere-

Route
41 km

marksche Heide en een stukje van Landgoed Arcen. Daarna kom je door het buurtschap Hanik. Dit ligt tussen bos, vennetjes en land- en tuinbouw en is onderdeel van Nationaal Park de Maasduinen. De Maasduinen is een bijzonder en uniek gebied, doordat de langste riviergordel van Nederland zich hier bevindt. Je vindt hier bijzondere diersoorten, zoals de gladde slang, de zandhagedis en de nachtzwaluw. Ook de bever heeft zich in de laatste jaren in De Maasduinen gevestigd.

Tussen knooppunt 84 en 81: over de Maas

De Maas is met zijn 935 km de grootste rivier van Limburg. De rivier ontspringt op het Plateau

van Langres en mondt uit in de Noordzee. Het water in de Maas wordt met stuwen omhoog gehouden, zodat het vaarverkeer (en ook de fietsers en voetgangers) altijd kunnen oversteken. De Maas is een belangrijke scheepvaartroute. In dit gebied vormt De Maas een natuurlijke grens met Noord-Brabant. Je steekt de rivier twee keer over. Let op: tussen knooppunt 84 en knooppunt 81, en tussen knooppunt 56 en knooppunt 70, steek je de Maas over met een voet- of fietsveer. Check voor vertrek de vertrektijden op de website www.veerponten.nl of de site van de veerpont zelf.

Startadres: Burgemeester Gubbelsplein 1, 5944 AK Arcen

KNOOPPUNTEN:

Route
60 km

In het prachtige heuvellandschap fiets je over het grootste heidegebied van Limburg, door de heuvels langs Romeinse sporen in Simpelveld en kom je langs de plaats waar het Gulpener bier gebrouwen wordt.

DE HEUVELS van Zuid-Limburg

Knooppunt 35: Brunssummerheide

De Brunssummerheide is het grootste heidegebied van Limburg. Op het droge gedeelte vind je hier struikheide en op het natte gedeelte groeit de dopheide. De heide is omringd door bos met verschillende vennen. Dwars door de Brunssummerheide loopt de Roode Beek, een beek die zijn naam dankt aan een wat luguber verhaal. De Germaanse Hessen vochten hier ooit een strijd met de Romeinen om het gebied. Van het bloed dat daar vloeide, kleurde de

beek rood. De rode kleur van de beek komt in feite van de bodem: het zand bevat veel ijzer, waardoor het water een roestkleur krijgt. De rand tussen de heide en het bos is het leefgebied van de nachtzwaluw. Deze zeldzame vogel broedt op de grond en is bijna onzichtbaar door zijn schutkleur, maar in de zomer kun je in de schemering zijn gezang horen. Ook de specht is goed vertegenwoordigd in dit natuurgebied: er zijn maar liefst vijf verschillende soorten te vinden met de zwarte specht als meest bijzondere van

de vijf. De heide staat van ongeveer half augustus tot half september in bloei.

Tussen knooppunt 51 en 89: Simpelveld

Simpelveld is een dorp in de gelijknamige gemeente Simpelveld in Zuid-Limburg, omringd door groen. Rond het jaar 100 vestigden zich in Simpelveld oud-strijders van het Romeinse leger. De 'Sarcofaag van Simpelveld' komt ook uit die tijd en wordt nu tentoongesteld in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden. Dwars door Zuid-Limburg loopt de Via Belgica, een door archeologen benoemde Romeinse weg van 400 kilometer lang. Deze weg liep van Boulogne-sur-mer naar de grens met Duitsland (bij Rimbürg). Deze weg speelde een belangrijke rol in de uitbereiding en de economische ontwikkeling van het Romeinse imperium. De weg liep ook door het huidige Simpelveld en je kunt nog steeds in de voetsporen van de Romeinen treden door deze - deels interactieve - route te wandelen

(door Zuid-Limburg) met audio- en beeldondersteuning via de app Via Belgica.

Knooppunt 85: Gulpen

Gulpen kennen we misschien wel het beste van het bier: Gulpener. Het dorp ontstond in de vroege middeleeuwen, in de buurt van de plaats waar de rivier de Gulp in de Geul uitmondt. Deze locatie, aan het water, zorgde ervoor dat hier veel leerlooiers, forellenkwekers en bierbrouwers zich gingen vestigen. De Gulpener Brouwerij werd in 1825 opgericht en het bier wordt tot op de dag van vandaag gebrouwen met water uit eigen bronnen in de regio. De hop komt uit eigen hoptuin en de gerst van boeren uit de regio. Het is mogelijk de brouwerij te bezoeken, er worden rondleidingen en workshops georganiseerd.

Startadres: Schaapskooiweg, 6414 EL Heerlen

KNOOPPUNTEN:

Een prachtige route langs de rivier de Roer,
door het Roerdal, langs Nationaal Park de
Meinweg en langs pittoreske Limburgse dorpjes.

Langs de Roer

Tussen knooppunt 72 en 71: de Roer oversteken

De Roer is een zijrivier van de Maas. De rivier is ongeveer 165 km lang, met 21,5 kilometer in Nederland. In Vlodrop bereikt de rivier vanuit Duitsland voor het eerst Nederlands grondgebied en hier steek je op de fietsroute ook even de Roer over. De rivier mondt bij Roermond uit in de Maas. In het Roerdal leven bevers, ijsvogels en allerlei bijzondere libellen. Dit deel is, in tegenstelling tot het deel in Duitsland, niet gekanaliseerd. Het gebied is erg geschikt voor een mooie fietstocht, zeker voor liefhebbers van routes langs rivierbeddingen. In Duitsland wordt de rivier Ruhr genoemd, en het Duitse Ruhrgebied is naar deze rivier vernoemd.

Tussen knooppunt 80 en 78: Nationaal Park de Meinweg

Nationaal Park De Meinweg kenmerkt zich door een uniek terrassenlandschap dat je vrijwel nergens anders in Nederland tegenkomt. Er zijn drie steile overgangen tussen de verschillende

terrassen. Door onder andere erosie van het door de Maas en Rijn afgezette sediment in deze regio en verschuivingen van de aardkorst is dit terrassenlandschap ontstaan. De rivierbedding is uitgesleten en dat is bij de deze terrassen, de Maasterrassen, het duidelijkst zichtbaar. De Meinweg is onderdeel van Grenspark Limburg. De naam van dit gebied komt van het Keltische woord 'gemeyne', wat gemeenschappelijk of samen betekent. Deze naam is ontstaan door het gebruik van het gebied als gemeenschappelijke weide van de veertien dorpen die eromheen liggen. Hiervan liggen er zes in Nederland: Herkenbosch, Herten, Maasniel, Melick, Roermond en Vlodrop.

Knooppunt 75: Sint Odiliënberg

Sint Odiliënberg is een dorp, vooral bekend van wandelroute die via Het Pieterpad loopt door Sint Odiliënberg. De naam Sint Odiliënberg komt van Sint Odilia, maar het is niet helemaal

Route

46 km

duidelijk of dit Odilia van de Elzas of Odilia van Keulen was. In de Basiliek van de H.H. Wiro, Plechelmus en Oterus staat in ieder geval een beeld van Odilia van Keulen. Deze basiliek is het bezoeken waard: de parochiekerk is in romaanse stijl gebouwd en staat op een kerkheuvel die uitkijkt op de Roer. In 1957 is de kerk tot basiliek verheven door paus Pius XII.

Startadres: Markt 19, 6063 AD Vlodrop

KNOOPPUNTEN:

- 72
- 71
- 57
- 56
- 70
- 54
- 80
- 78
- 77
- 67
- 76
- 14
- 16
- 13
- 82
- 92
- 36
- 15
- 27
- 81
- 75
- 73
- 72

Het Heuvelland in Zuid-Limburg is een streek vol kastelen, oude steenmijnen, prachtige natuurgebieden en bijzondere historische verhalen. Op deze fietstocht nemen we je mee door het gebied rond Valkenburg.

ZUID-LIMBURGSE KASTELEN en historie

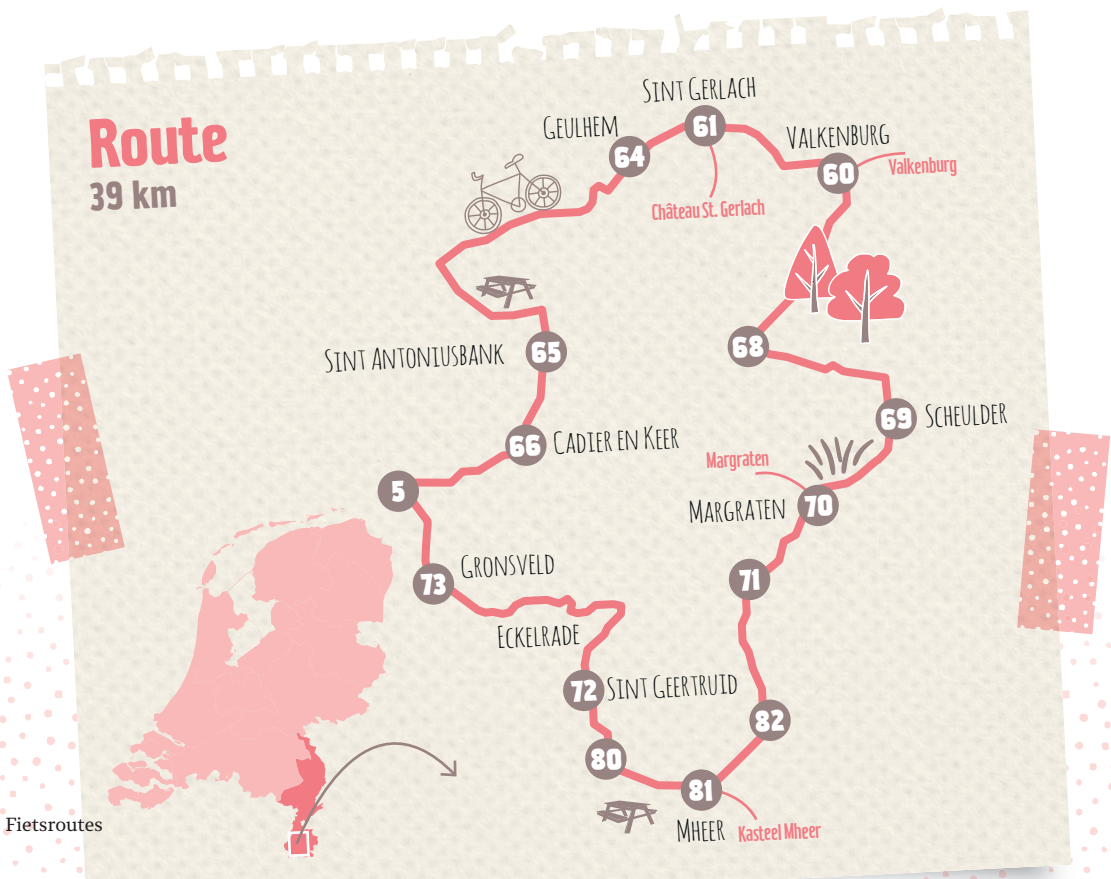
Knooppunt 60: Valkenburg

Valkenburg is een stad met een historische stadskern, gelegen in de streek het Heuvelland in het zuiden van Limburg. In de prehistorie werd dit gebied al bewoond en dat is te zien aan de prehistorische vuursteenmijnen in de stad. Deze mijnen waren al in bedrijf omstreeks 3000 v. Chr. De naam Valkenburg verwijst waarschijnlijk naar de jacht met valken in de middeleeuwen, een toen erg populaire sport. Een deel van het centrum van Valkenburg is een

beschermd stadsgezicht met een groot aantal rijksmonumenten. Er ligt een aantal verdedigingswerken: onder andere de ruïne Kasteel Valkenburg, twee stadspoorten en een deel van de middeleeuwse stadsmuur.

Knooppunt 61: Château St. Gerlach

Op de route kom je langs het Château St. Gerlach, in het kerkdorp Houthem. Voorheen was het chateau een norbertijnenklooster, gebouwd in de twaalfde eeuw. De kluizenaar Gerlachus trok

zich in deze streek terug en na zijn dood in 1165 werd zijn graf een bedevaartsoord. De Valkenburgse heer Gosewijn IV besloot het klooster en een kloosterkerk naast het graf te bouwen. In de loop der jaren heeft het klooster verschillende functies gehad: als nonnenklooster, als adellijke stift, als landhuis en uiteindelijk als restaurant en hotel. Een beroemde gast van dit hotel was president George W. Bush. Hij bezocht Limburg naar aanleiding van de herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog en sliep in het hotel met zijn vrouw. Ook The Rolling Stones hebben in het chateau overnacht.

Knooppunt 81: Kasteel Mheer

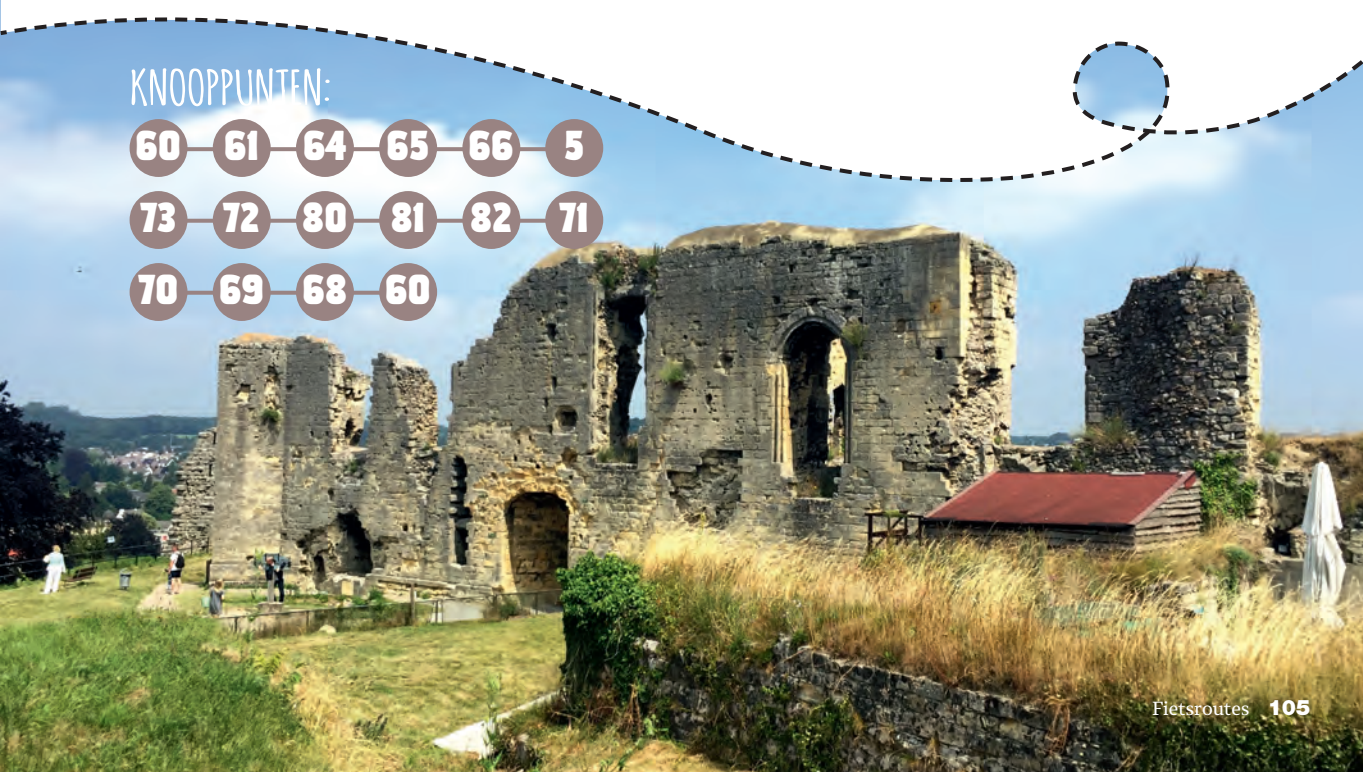
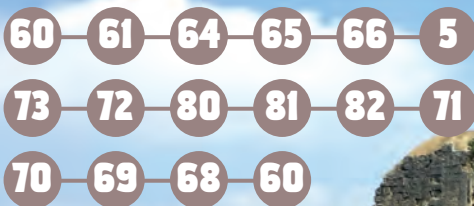
Aan de Dorpstraat in Mheer ligt het Kasteel Mheer, direct achter de Sint-Lambertuskerk. Het kasteel stond al op deze plek in de veertiende eeuw, toen werd het vermeld als 'stenen huis'. Sinds 1668 wordt het kasteel onafgebroken bewoond door de familie de Loé. Het kasteel is alleen tijdens de Kasteelfeesten open voor publiek, de rest van het jaar kun je het kasteel alleen van de buitenkant bewonderen. Het kasteel ligt op het Plateau van Margraten, ontstaan tijdens de ontginning van het gebied.

Knooppunt 70: Margraten

Het dorp Margraten staat internationaal bekend om de Amerikaanse Begraafplaats Margraten, een grote militaire begraafplaats. Uit eerbied en dankbaarheid voor de Amerikaanse militairen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederland zijn gesneuveld, heeft de Nederlandse regering deze grond afgestaan aan de Verenigde Staten. De begraafplaats is opgericht in 1944. De Amerikaanse legerleiding verwachtte bij de opmars naar Berlijn veel slachtoffers en wilde niet dat deze op vijandelijk grondgebied begraven zouden worden. Tijdens de oorlog werden bijna 18.000 Amerikaanse soldaten in Margraten begraven, evenals ongeveer 1.000 andere geallieerde en 3.000 Duitse soldaten. Na de oorlog is de begraafplaats heringedeeld. De Russische en Duitse soldaten werden naar andere locaties overgebracht en ruim 10.000 Amerikaanse soldaten werden herbegraven in de Verenigde Staten. Uiteindelijk vonden 8.302 Amerikanen hun laatste rustplaats in Margraten.

Startadres: P+R Spoorlaan, 6301 GC Valkenburg

KNOOPPUNTEN:

De bijzondere natuurgebieden van Grenspark Kempen-Broek, waar een groot deel van de natuur rond Weert bij hoort, bieden de ruimte voor prachtige fietstochten. Bossen, heide, vennen en stuifzandvlaktes: alles komt voorbij op deze route.

De bijzondere natuur rond Weert

Knooppunt 40: Weert

De naam van de stad Weert geeft aan hoe de stad is ontstaan. 'Weert' komt van woord 'waard', een ingedijkt stuk land bij of in het midden van water en moeras. Weert lag vroeger in de Peel-plassen en moerassen die zich uitstrekten over een enorm oppervlak, veel meer dan nu. De huidige stad ligt op het hoogste punt, vroeger Overweert, en het lage gedeelte is Nederweert. Het gebied wordt sinds de prehistorie bewoond, zo blijkt uit vondsten en een urnenveld op de Boshoverheide. In de Tweede Wereldoorlog maakte Weert deel uit van de Peel-Raamstelling, een verdedigingslinie die niet gebouwd werd om de Duitsers te verslaan maar juist om ze tegen te houden zodat Franse troepen naar Nederland konden reizen. De stelling is grotendeels intact gebleven en met name in de noordelijke Peel goed te bezichtigen.

Tussen knooppunt 83 en 86: Tungelerwallen & Tungelroyse Beek

De Tungelerwallen is een aangeplant dennenbos met een heideveld en stuifzandvlakte. Op de

open vlaktes wordt de ruimte gegeven aan de mierenleeuw en verschillende soorten graafwespen. Het heideveld is het broedgebied van de boomleeuwerik, de boompieper en de roodborsttapuit. De Tungelerwallen behoort tot Grenspark Kempen-Broek, een groot Nederlands-Belgisch natuurgebied.

De Tungelroyse Beek is een rechtgetrokken beek die water afvoert naar de Maas. Deze beek is een van de weinige grotere, natuurlijke waterlopen in Nederland die van west naar oost stroomt. Hij ontspringt bij Hamont (Belgisch-Limburg) en mondt bij Neer uit in de Maas.

Knooppunt 75: de Laurabossen

De Laurabossen liggen in het natuurgebied Kruispeel en de Belgische grens. Je vindt hier zandduinen, dennenbomen en struikheide. De dennen worden geleidelijk vervangen voor een loofbos. Om ervoor te zorgen dat het gebied niet helemaal volgroeit met bomen, wordt het gebied begraaasd door Schotse hooglanders.

Route
49 km

De nachtzwaluw vindt al een aantal jaren haar thuis in de bossen. Via de Laurabossen kom je bij het recreatiegebied de IJzeren Man. Hier worden veel buitenactiviteiten (voor kinderen) georganiseerd, maar hier kun je ook van de prachtige natuur aan het water genieten.

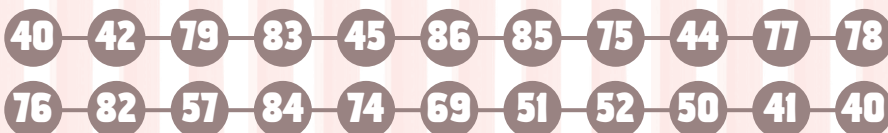
Tussen knooppunt 76 en 82: Weerter- en Budelerbergen

Dit natuurgebied is aangewezen als beschermingsgebied van verschillende zeldzame en bedreigde vogelsoorten, volgens de Europese Vogelrichtlijn. Hier broeden onder andere de roodborsttapuit, de boomleeuwerik en de nachtzwaluw, maar ook Rode lijst-vogels als de geelgors, de duin-

pieper en de spotvogel. Een groot deel van het gebied is vrij toegankelijk en een deel is eigendom van het Ministerie van Defensie en hier worden natuurontwikkelingsprojecten uitgevoerd. Samen met het natuurgebied Ringselven behoren de Weerter- en Budelerbergen tot één Natura 2000-gebied.

Startadres: Parallelweg, 6001 HM Weert

KNOOPPUNTEN:

Fiets langs de bloeiende fruitbomen, akkers en prachtige boomgaarden tijdens deze route op Zuid-Beveland. We raden je aan om de route in het voorjaar of het begin van de zomer te fietsen, voor de prachtige kleuren en bloeiende bloesem.

De Betuwe

VAN ZEELAND

Tussen knooppunt 89 en 56: kanaal door Zuid-Beveland

Op deze route fiets je een stukje langs het Kanaal door Zuid-Beveland, de verbindingsweg tussen de Oosterschelde en de Westerschelde. Het kanaal is 9 kilometer lang en werd in 1866 geopend. Het was in de twintigste eeuw een van de drukst bevaren kanalen van Europa. Met de komst van het Schelde-Rijnkanaal in 1975 nam die drukte af. Bij Hansweert staat het sluiscomplex van het kanaal.

Knooppunt 52: de Betuwe van Zeeland

Het gebied tussen Kapelle en Wemeldinge wordt ook wel de Betuwe van Zeeland genoemd.

We plaatsen dit nu bij knooppunt 52, maar het geldt ook voor de rest van de route. Een groot deel van de fruitteelt op dit Zeeuwse eiland vindt plaats in het gebied tussen Kapelle en Wemeldinge. Hier zijn verschillende fruittelers en -bedrijven gevestigd, die in het voorjaar zorgen voor een prachtig gekleurd landschap door de bloesems in de boomgaarden. Tijdens de route fiets je dan ook door het uitgestrekte akkerlandschap, langs en tussen de boomgaarden.

Tussen knooppunt 54 en 53: Kapelle

Kapelle is een dorp op Zuid-Beveland. Het huidige Kapelle is ontstaan langs de oevers van een

Route

40 km

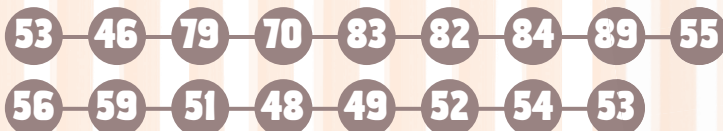

grote kreek in de tiende eeuw. We kennen Kapelle van de fruitteelt, en die zogenoemde moderne fruitteelt zorgde er aan het begin van de twintigste eeuw voor dat Kapelle een flinke groei doormaakte. Verschillende fruittelers verkopen hun fruit of streekproducten langs de weg of bieden de mogelijkheid een bezoek te brengen aan hun bedrijf. Een leuke en gezonde manier om te genieten van al het moois dat Zeeland te bieden heeft. Een aanrader is ook het Fruitteelmuseum in het dorp.

Ook ligt in Kapelle een Franse militaire begraafplaats, de enige in Nederland. Op 16 mei 1940 vond bij Kapelle een flinke strijd plaats tussen de Duitse en de Franse eenheden. Alle Franse militairen die na de Tweede Wereldoorlog in Nederland niet naar Frankrijk gepatriëerd zijn, liggen op deze begraafplaats.

Startadres: P+R Stationsstraat 49, 4421 AK Kapelle

KNOOPPUNTEN:

De

OOSTERSCHELDEKERING

De Oosterschelde is een bijzonder stukje Nederland en een van de grootste wateren van Zeeland. Een fietsroute om van het water te genieten.

Knooppunt 7: Zierikzee

Zierikzee is een van dé monumentensteden van Nederland: de stad telt maar liefst 568 monumenten. Zo heeft de stad drie middeleeuwse poorten die nog goed bewaard zijn gebleven, waaronder de Zuidhavenpoort. Deze poort werd in de vijftiende eeuw gebouwd en heeft vier hoektorens. Bij de poort staat ook het watersnoodmonument 'Beproefd maar niet gebroken' (1970) van Ad Braat. De twee andere poorten zijn de Noordhavenpoort en de Nobelpoort. De haven van Zierikzee speelde eeuwenlang een belangrijke rol in de visserij en andere handel.

Een deel van de haven is de Museumhaven, een buitenmuseum waar je verschillende schepen kunt bekijken. In de buurt van de Zuiderhavenpoort worden ook oude schepen gerestaureerd door vrijwilligers. Deze schepen worden later tentoongesteld in het buitenmuseum.

Tussen knooppunt 81 en 71: Koudekerke (Schouwen-Duiveland)

Koudekerke (of Coudekerk) was een dorp op het eiland Schouwen, voordat dit Schouwen-Duiveland werd. In de zeventiende eeuw verdween het dorp van de kaart door overstromingen van de

KNOOPPUNTEN:

Oosterschelde. Het dorp is een van de 117 'verdrongen' kerkdorpen van Zeeland. Nu staat er alleen nog een kerktoren, de Plompe Toren, met een plaatsnaambord. De Plompe Toren staat pal aan de Oosterschelde en het uitzicht is dan ook prachtig.

Het plaatsnaambord zorgt ervoor dat Koudekerke officieel nog een buurtschap is, ondanks dat het geen inwoners heeft. Koudekerke is samen met Helwerd het kleinste plaatsje van Nederland.

Tussen knooppunt 70 en 4: werkeiland Neeltje Jans en de Oosterscheldekering

De Oosterscheldekering is een van de Delta werken waar deze fietstocht langs gaat. Deze dam heeft 62 openingen met schuiven, waardoor het zeewater nog steeds de Oosterschelde binnen kan komen en dat is goed voor de visserij.

Midden op de Oosterscheldekering kun je Neeltje Jans - onder meer bekend om de mosselen van topkwaliteit - bezoeken. Het is de ideale plaats om Zeeland te proeven en te beleven, want er is

van alles te doen. Onder leiding van een gids wandel je bijvoorbeeld langs de vloedlijn waar speciale aquaria zijn ingericht met vele wonderlijke zeedieren.

Tussen knooppunt 31 en 7: de Oosterschelde

Deze hele route gaat langs de Oosterschelde, in dit geval lichten we dit onderdeel van de fietstocht even uit. De Oosterschelde beslaat een gebied van 37.000 hectare groot en is daarmee een van de grootste wateren van Zeeland. Nationaal Park de Oosterschelde is tevens het grootste nationale park van Nederland. Door de combinatie van zoet en zout water is dit een uniek stuk natuur. De flora en fauna is zeer divers. In de middeleeuwen was de Oosterschelde een kleine rivier die steeds krachtiger werd. Door verleggingen van stromingen en slecht dijkonderhoud overstromde het gebied keer op keer. Na de watersnoodramp in 1953 werden de Deltawerken gebouwd.

Startadres: Gouweveerse Zeedijk 4301, 4675 RB Zierikzee

In het westelijke deel van Zeeuws-Vlaanderen ligt een aantal mooie, maar veelal vergeten vestingen. Op deze fietsroute nemen we je mee langs vestingen en vestingsteden.

Vestingen

op de Belgische grens

Knooppunt 30: Retranchement

Het vestingdorp Retranchement heeft een toepasselijke naam: het Franse woord 'retranchement' betekent 'verschansing'. Het huidige dorp maakte vroeger deel uit van een vestingstelsel dat bedoeld was om het Zwin te beschermen. De vestingwerken volgens het oude vestingstelsel en het historische centrum van Retranchement zijn grotendeels intact gebleven en vormen samen een vestingdorp. Fort Nassau in de buurt van het dorp is nog goed te zien en ook de wallen en grachten zijn nog te bekijken. Bij Retranchement ligt ook de Hickmanbrug, vernoemd naar Sgt. Hickman. Deze militair raakte tijdens de Tweede Wereldoorlog, bij het monteren van de brug op 31 oktober 1944 dodelijk gewond.

Knooppunt 50: Fort Leopold en Hollandstelling Stützpunkt Heinrich

Net over de grens met België, bij het buurtschap Oosthoek, liggen twee historische plaatsen niet

ver van elkaar. Fort Leopold stond eerst bekend als Fort Hazegras, naar het gelijknamige gebied Hazegras. In 1784 werd hier de Hazegrassluis gebouwd en om die sluis te beveiligen, werd het Fort Hazegras gebouwd. In datzelfde jaar vond hier de Keteloorlog plaats. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het fort onderdeel van de Atlantikwall. De Hollandstelling was een verdedigingslinie van de Duitsers tijdens de Eerste Wereldoorlog in het voormalige Stützpunkt Heinrich. De stelling liep vanaf de Westerschelde langs de Nederlandse grens helemaal naar Antwerpen. Een groot deel van de bunkers is nog aanwezig, zo ook deze bunker. De bunker is door de Duitsers ook gebruikt in de Tweede Wereldoorlog.

Tussen knooppunt 98 en 99: Sluis

Sluis heeft zijn ontstaan rond 1260 te danken aan het verzanden van de rivier het Zwin. De verbinding met de toen belangrijke handelsstad Brugge werd geblokkeerd en Sluis werd

Route

58 km

FIETS
ROUTE

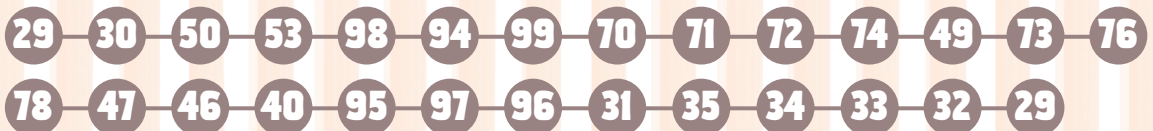
een belangrijke voorhaven van Brugge. De stad kreeg een belangrijke rol tijdens de Tachtigjarige Oorlog toen de hertog van Parma de stad veroverde en in 1603 vond er de Zeeslag van Sluis plaats tussen een Spaanse vloot onder Fredrico Spinola en een Zeeuwse vloot onder Joost de Moor. In het huidige Sluis valt vooral het stadhuis op: het gebouw heeft een belfort,

een versterkte toren met vier hoektorentjes, als enige in Nederland. Het stadhuis is in 1390 gebouwd als symbool van stedelijke vrijheid, naar het voorbeeld van belforten in België.

Startadres:

Parkeerplaats Duinweg, 4525 LX Retranchement

KNOOPPUNTEN:

Zeeuws-Vlaanderen barst van de prachtige vestingsteden in het uitgestrekte polderlandschap, met hier en daar een bijzonder natuurgebied. We nemen je mee op een fietstocht door het oostelijke deel van het gebied.

Een rondje oostelijk Zeeuws-Vlaanderen

Knooppunt 74: Axel

Axel is een stad in de gemeente Terneuzen. Ten tijde van de Tachtigjarige Oorlog had Axel een strategische ligging: de stad versperde de doorgang naar de havenstad Terneuzen en andere belangrijke plaatsen aan de Westerschelde. Bovendien vormde de stad door zijn ligging aan een zeearm een onderdeel van de Staats-Spaanse Linies. Na de Allerheiligenvloed,

een overstroming aan zowel de Nederlandse als de Vlaamse kust, kwam Axel op een eiland te liggen. Prins Maurits veroverde het op de Spaanjaarden in 1568 en liet vestingwerken aanleggen rondom het eiland. De Fransen ontmantelden de vestingwerken en in 1816 werd de vesting formeel opgeheven. In de omgeving van Axel zijn nog veel overblijfselen van de Staats-Spaanse Linies te vinden, zoals forten en dijken.

Knooppunt 49: Hulst

Hulst is een vestingstad in de gemeente Terneuzen en heeft, zoals ook een aantal andere vestingsteden in Nederland, nog iets van de herkenbare sterachtige vorm van een vestingstad. Omdat Hulst een Vlaams karakter heeft, wordt het gezien als de 'meest Vlaamse stad van Nederland'. Het dialect van Hulst lijkt dan ook meer op het dialect uit het noorden van het Waasland en minder op het Zeeuwse dialect. In het middeleeuwse verhaal 'Van den vos Reynaerde' wordt Hulst aangehaald, vandaar dat aan de Gentsepoort in de stad het 'Reynaertsmonument' staat. Een mooie bezienswaardigheid in het centrum van de stad is de Sint-Willibrorduskerk, opgeleverd in 1535. Een groot deel van de stadswallen uit de Tachtigjarige Oorlog zijn nog intact, net als drie stadspoorten.

Knooppunt 72: Westdorpe en de Autrichepolder

Westdorpe kennen we vooral van het feit dat hier vaak landelijk de hoogste temperatuur gemeten wordt. Het is ook het één na langste dorp van Nederland. Het dorp is van oorsprong een landbouwgemeente. Ten noorden van Westdorpe ligt de Autrichepolder, een herdijsing

ter gelegenheid van het beleg van Antwerpen en Gent tijdens de Tachtigjarige Oorlog. In de polder werd in 2003 een natuurgebied aangelegd. Ongeveer 40 hectare van dat gebied is ingericht als weidevogelgebied. Het gebied is niet toegankelijk, maar vanaf de kanaaldijk en de Kapittelstraat is het gebied goed te bezichtigen. De uitkijkpunten zijn uitermate geschikt om vogels te kijken.

Tussen knooppunt 72 en 74: Canisvliet

Net voorbij Westdorpe kom je langs het Canisvliet, een poldergebied en natuurreserveaat. In 1790 werd hier de Graaf Jansdijk gesloten, een dijk die langs de Noordzee en de monding van de Westerschelde liep. Die sluiting in combinatie met de drooglegging van een deel van de Sasdijk zorgde ervoor dat hier twee polders ontstonden: de Canisvliet binnenpolder en de Canisvliet buitenpolder. Een groot deel van Canisvliet bestaat uit water, met grasland en een rietlandschap. Ook stroomt hier de Canisvlietse Kreek en in het broedseizoen vind je hier de blauwborst en de watersnip.

Startadres: Hofplein, 4571 HK Axel

KNOOPPUNTEN:

Het bijzondere duingebied Meijndel & Berkheide is het bezoeken waard in ieder seizoen. Van de heide en bossen tot zandduinen en water: je vindt het hier allemaal.

PRACHTIGE NATUUR TUSSEN *Katwijk en Wassenaar*

Knooppunt 97: Katwijk aan Zee

De route start in Katwijk aan Zee. Sinds de twintigste eeuw is dit een van de meest bekende badplaatsen van Nederland en aan het eind van de jaren zestig lag hier de grootste vissersvloot van Nederland (180 schepen). Later weken de schepen uit naar andere havens: IJmuiden en Scheveningen. Pas eind jaren tachtig werd Katwijk aan Zee samengevoegd met Katwijk aan den Rijn tot één gemeente: Katwijk. Aan de kust staat de op een na oudste vuurtoren van Nederland, de Vuurbraak. Deze vuurtoren is in 1912 gedooft, maar staat nog wel als monument aan de kust. De uitkijktoren is in juli en augustus toegankelijk en geeft je een prachtig uitzicht over het dorp en de zee.

Knooppunt 41: Meijndel

Meijndel is een populair gebied voor fietsers en wandelaars en onderdeel van Nationaal Park Hollandsche Duinen. Je fietst er tussen bossen, langs duinen en ziet de overgang van zandverstuivingen in de natuur. In het zuiden van Meijndel kun je een kijkje nemen op de Waalsdorpervlakte bij het oorlogsmonument. Tijdens Dodenherdenking wordt er elk jaar een stille tocht gelopen naar het monument. Het duingebied Meijndel is samen met Berkheide en Solleveld voor een deel verantwoordelijk voor het zuiveren van drinkwater en dat is uniek in de wereld. Daarnaast is een deel van Meijndel, Kijkhoek & Bierlap, een begrazingsgebied. Je komt hier gallowayrunderen en konikpaarden tegen.

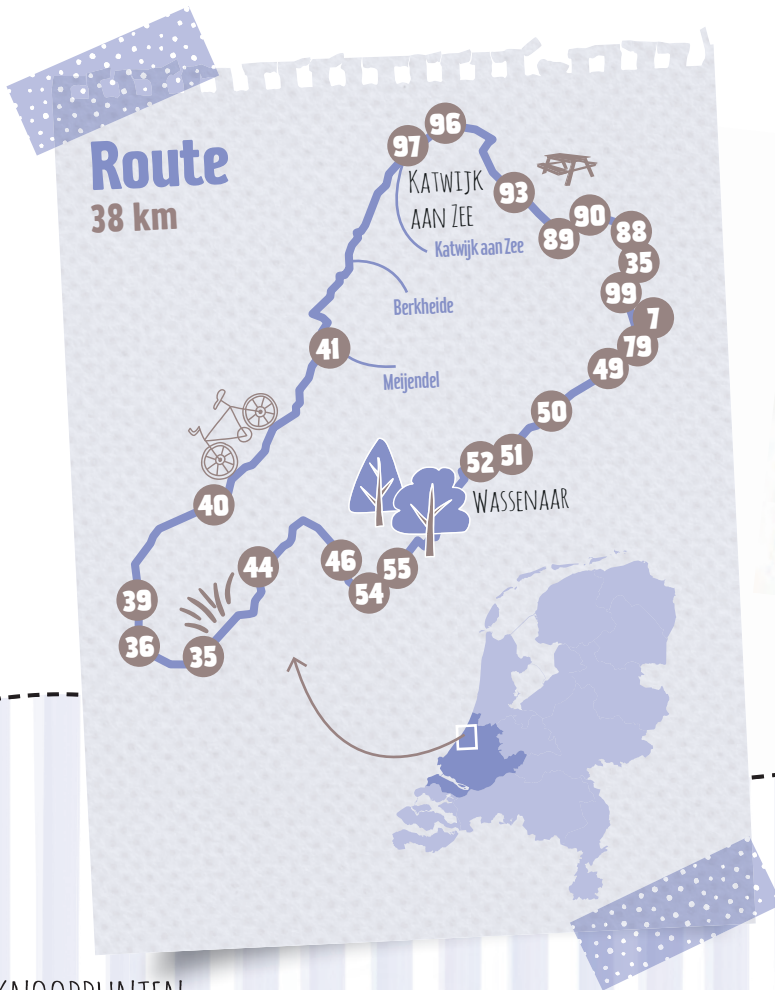

Tussen knooppunt 41 en 97: Berkheide

Berkheide is een groot duingebied aan de Nederlandse Noorzeekust, tussen Scheveningen en Katwijk. Samen met Meijndel vormt dit het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide. Enkele honderden jaren geleden lag er in dat gebied ook een klein vissersdorpje: Berkheide. Het open landschap met graslanden wordt hier en daar afgewisseld door bos of struweel.

Op sommige plaatsen zijn nog restanten van de voormalige aardappelakkertjes te zien van de periode dat het gebied vooral voor landbouw gebruikt werd. Daarnaast zijn er sporen van de Atlantikwall uit de Tweede Wereldoorlog: er liggen bunkers en een tankmuur.

Startadres: [Zuidduinseweg 7, 2225 JS Katwijk aan Zee](#)

KNOOPPUNTEN:

De Kop van Voorne is een waar plaatje: het strand en de duinen geven je een echt vakantiegevoel. Deze route brengt je langs een aantal bijzondere plaatsen en dwars door prachtige natuur.

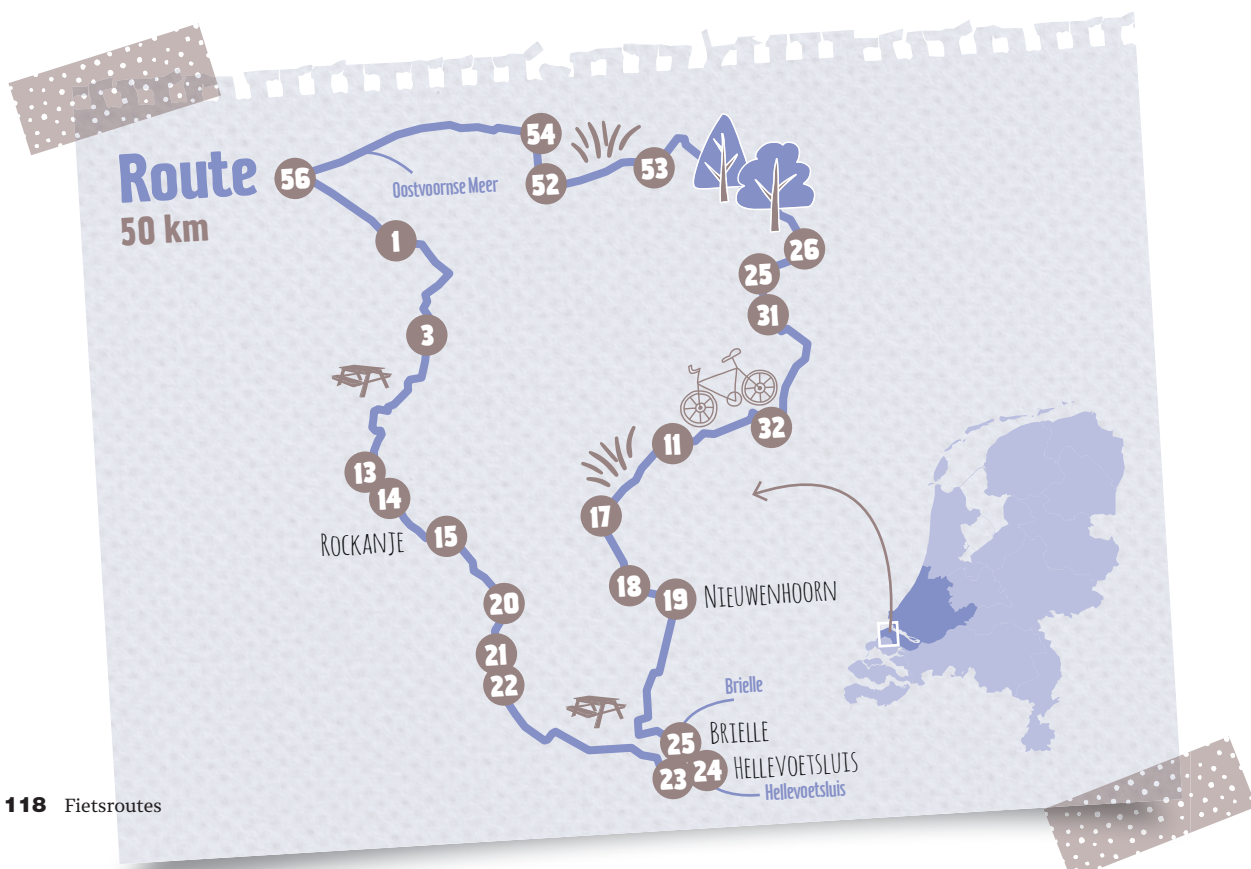
De Kop VAN VOORNE

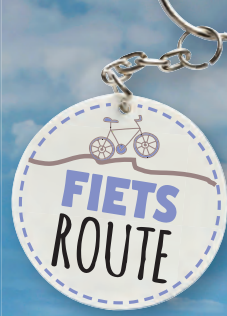
Knooppunt 24: Hellevoetsluis

Hellevoetsluis staat vooral bekend als voormalige marinehaven waar de door Piet Hein veroverde zilvervloot aan wal werd gebracht. Monumenten zoals de kustbatterij Fort Haerlem, het Tromphuys, het Ruyterhuys en de barakken en bunkers rondom de vesting herinneren nog aan de voormalige functie van de stad. In Hellevoetsluis staat ook het Droogdok Jan Blanken, het oudste nog bestaande droogdok van Nederland. Een droogdok is een vaste reparatie- of bouwplaats voor schepen, die je met een pomp onder water kunt laten lopen of droogleggen.

Tussen knooppunt 1 en 54: Oostvoornse Meer

Je fietst vanuit Hellevoetsluis eerst langs Rockanje en het strand. Hier kun je genieten van een prachtig uitzicht en een tocht door een mooi duingebied. Vervolgens kom je bij het Oostvoornse Meer. Toen er in 1966 in het Brielse Gat een tweede dam werd aangelegd, ontstond het Oostvoornse Meer. Sinds een aantal jaren is dit een belangrijke oefenplaats voor sportduikers, vanwege de diepte van het meer: 20 tot 35 meter, met enkele putten van 40 meter. Omdat dit meer vroeger in de Noordzee uitmondde,

liggen er veel scheepswrakken op de bodem. Dat maakt het duiken op deze plek dan ook erg interessant.

Knooppunt 25: Brielle

Brielle, ook wel Den Briel, is vooral bekend geworden door de inname van Den Briel door de Watergeuzen in 1572. Deze gebeurtenis wordt nog wel eens beschouwd als het eigenlijke begin van de opstand tegen Filips II. In datzelfde jaar werden in Brielle ook de Martelaren van Gorcum, 19 katholieke geestelijken, ter dood gebracht door de protestantse Watergeuzen. Sindsdien

is de stad een belangrijk bedevaartsoord voor katholieken. Brielle is een van de best bewaarde vestingsteden van Nederland – de vesting is sinds 1713 weinig veranderd – en door de vele monumenten absoluut de moeite waard om te bezichtigen. De Noorderpoort, de poort die door de Watergeuzen gebruikt werd om de stad binnen te dringen, is helaas niet bewaard gebleven, maar de fundamenten hiervan zijn nog wel bewaard.

Startadres:

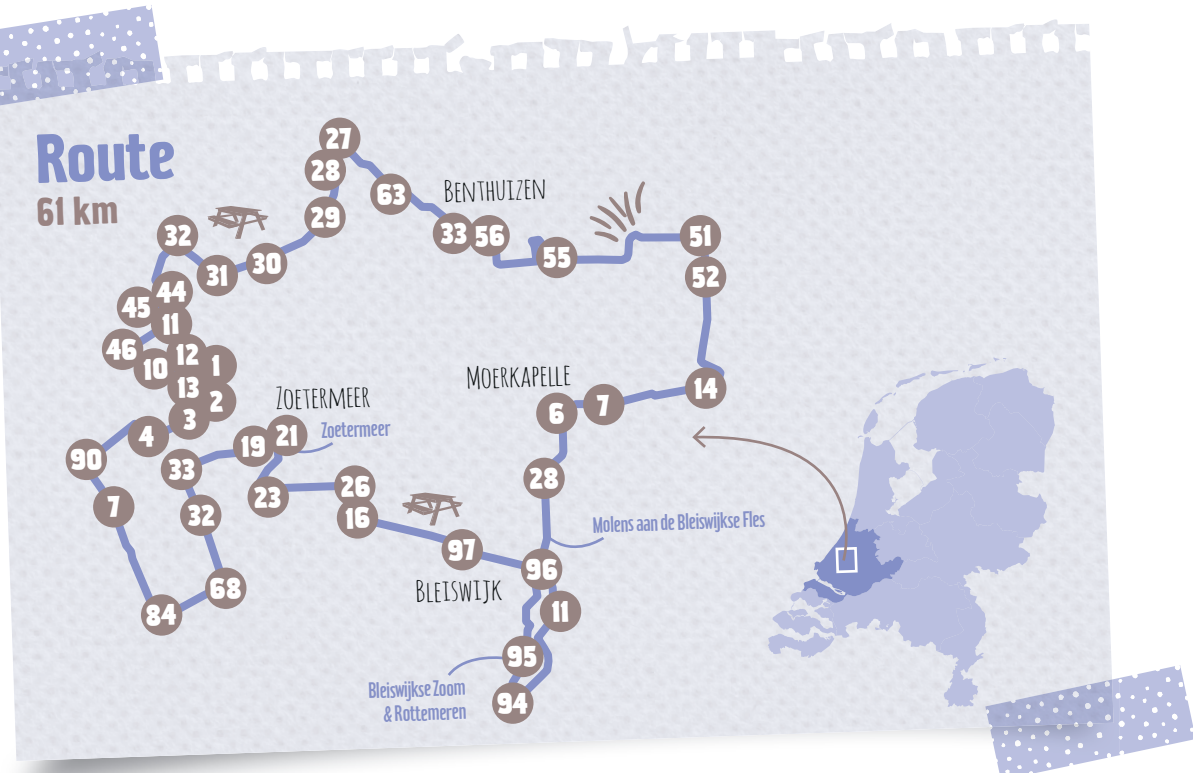
Kanaalweg Westzijde 1, 3221 LK Hellevoetsluis

KNOOPPUNTEN:

De omgeving van Zoetermeer ontdek je het best op de fiets, door de polders en langs de verschillende molens. Heel veel mooie natuur, dicht bij de stad.

Zoetermeerse polders en molens

Knooppunt 21: Zoetermeer

Het dorp Zoetermeer is al meer dan duizend jaar oud, zo blijkt uit de vondst van een houten paal in een daliegat. De paal dateert uit 965 en dat laat zien dat er toen al mensen op deze plek (nu de Dorpsstraat in Zoetermeer) woonden. Akkerbouwers en vissers hadden hier een nederzetting, toen het gebied nog uit moeras

en veen bestond. Midden in het Hollands-Utrechts veengebied lag een zoetwatermeer en het verhaal gaat dat daar de naam van Zoetermeer vandaan komt.

Knooppunt 95: Bleiswijkse Zoom & Rottemeren

De Bleiswijkse Zoom is een recreatiegebied in Rottemeren, naast Bleiswijk. Er is een strand en

ook een dagcamping, maar het is vooral mooi om hier een stukje te gaan fietsen. De westelijke oever is het deel waar je de meeste activiteiten kunt vinden. Het zuidelijke deel van de Zoom is een stuk rustiger en de steigers in het gebied zijn opengesteld voor vissers en het pontje richting Zevenhuizen. Vlakbij het pontje ligt een gerestaureerde sluis: het Bleiswijkse Verlaat. Dit is een houten juksluis, wat betekent dat de constructie bestaat uit jukken die de sluiswanden stevigheid bieden. Dit maakt het Bleiswijkse Verlaat een opvallende verschijning in het landschap rond de Rotte. De eerste sluis werd hier in 1772 gebouwd; de huidige sluis heeft het originele ontwerp behouden.

Tussen knooppunt 11 en 28: molens aan de Bleiswijkse Fles

De Bleiswijkse Fles is het water in de polder. Rond de Bleiswijkse Fles staan een aantal molens, waaronder De Eendrachtsmolen. Deze molen is in 1727 gebouwd als boezem-molen op het kruispunt van de Rottemeren en

de Hennipsloot. De boezems waarvan de molen het water uitsloeg, bestaan niet meer, maar tegenwoordig kan de molen gebruikt worden om het water van de Rottemeren te verversen. Een stukje verder, tussen knooppunt 96 en 6, ligt de Molenviergang in de Tweemanspolder. De Tweemanspolder is voor het grootste deel ingericht voor akkerbouw, maar een klein deel ervan is in gebruik als recreatiegebied.

Om de polder te bemalen, is de Molenviergang aangelegd, bestaande uit de Tweemanspoldermolens no. 1 tot en met 4. De molens zijn allemaal gebouwd in de achttiende eeuw: de eerste in 1722 en de laatste in 1792. Sinds 1953 worden de molens niet meer gebruikt om te Tweemanspolder te bemalen. Wel zijn ze nog maalvaardig en ze worden tweemaal per maand in werking gesteld. Je kunt deze molens helaas niet bezoeken.

Startadres: [Groeneweg, 2718 AM Zoetermeer](#)

KNOOPPUNTEN:

21	23	26	16	97
96	95	94	11	28
6	7	14	52	51
55	56	33	63	27
28	29	30	31	32
45	44	11	46	10
12	1	13	2	3
4	90	7	84	68
32	33	19	21	

Goeree-Overflakkee hoort bij Zuid-Holland,
maar wordt vaak gezien als een eiland van Zeeland.
Niet gek dat de gemeente Zeeuws oogt en ademt.
Ontdek de prachtige duinen van het eiland op deze route.

De duinen van Goeree- Overflakkee

Knooppunt 57: Ouddorp

Ouddorp ligt op de kop van Goeree-Overflakkee en het één na grootste dorp van het eiland (Middelharnis-Sommelsdijk is het grootste dorp). Dit is de enige plek in Nederland waar je zoveel schurvelingen op één plek kunt vinden. Een schurveling is een beplante zandwal, ontstaan door het afgraven van akkers. De zanderige grond in het gebied was niet vruchtbaar en werd vervangen door klei uit de zuidzijde van Ouddorp. Het zand werd dan rondom de akker of over de schurveling gelegd. Buiten het dorp staat de vuurtoren van Ouddorp, Vuurtoren Westhoofd. Het is een rijksmonument waar je vanaf de bijgelegen parkeerplaats te voet naartoe kunt.

Tussen knooppunt 55 en 63: duingebied Kwade Hoek

De Kwade Hoek is onderdeel van de duinen van Goeree, een uitgestrekt duingebied met stuifduinen, brede stranden en bos. Op de slikvlakten kun je allerlei verschillende watervogels spotten en in de duinvalleien huist de nachtegaal. De Kwade Hoek ligt bij de Deltawerken en is buitendijks gebleven. In de winter komen grote stukken land onder water - zout water - te staan via de krekens en geulen in het gebied. Dwars door de duinen loopt het verharde pad de Middelduinweg, perfect voor fietsers. Mocht je naast het maken van een fietstocht ook een stukje willen wandelen, dan zijn hier verschillende wandelroutes te vinden (van 3 tot 20 kilometer).

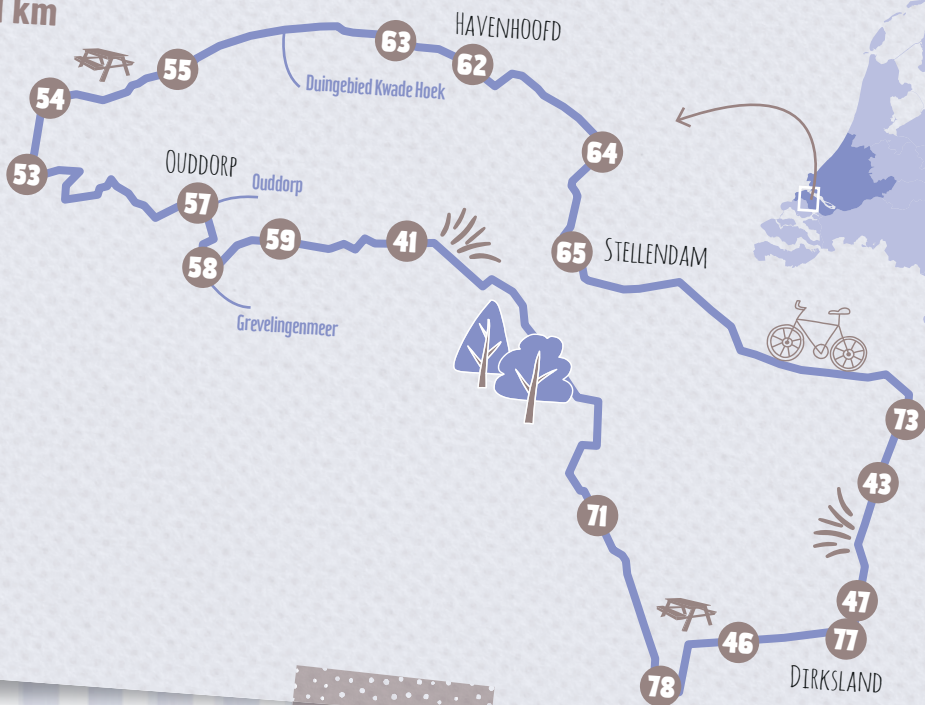

Knooppunt 58: Grevelingenmeer

Het Grevelingenmeer is het grootste zoutwatermeer van West-Europa en erg populair onder duikers. Dit komt met name door het heldere water en de grote kreeftenpopulatie. Het zoutwatergehalte van het meer wordt via de Brouwersdam op peil gehouden. Voor de bouw van de Deltawerken was het meer een zeearm. In het meer liggen verschillende eilanden en zandplaten. Deze vormen een belangrijk leefgebied voor vogels en andere dieren. Een deel van het meer is vanwege de bijzondere natuur aangemerkt als beschermd Natura 2000-gebied.

Startadres: **Goudsmiene, Achterweg 15, 3253 AA Ouddorp**

Route 51 km

KNOOPPUNTEN:

ROUTEKAARTJES

Stadig
voor
onderweg!

GRONINGEN

Route:
LANGS DE SCHANSEN EN
HET OLDAMBTMEER

Startpunt:
Molenweg 4, 9696 XN Oudeschans

70 71 75 97 98 96 94

95 54 13 4 2 3 57

10 12 14 19 18 25 26

73 70

Afstand: 52 km

GRONINGEN

Route:
GRONINGER MOLENROUTE

Startpunt:
Scheidingsweg 20, 9566 PL Veelerveen

56 26 51 50 27 80 63

28 29 12 51 76 69 61

62 67 13 58 57 56

Afstand: 41 km

GRONINGEN

Route:
DE RUST VAN DE GRONINGER
WADDENKUST

Startpunt:
Hooilandseweg 20, 9983 PE Roodeschool

16 73 74 65 64 45 76

57 60 61 68 69 43 46

18 71 72 16

Afstand: 55 km

GRONINGEN

Route:
RONDJE NOORDLAARDERBOS
EN ZUIDLAARDERMEER

Startpunt:
Brink O.Z. 6, 9471 AE Zuidlaren

63 55 54 57 59 86 77

78 28 25 52 53 51 63

Afstand: 33 km

GRONINGEN

Route:
PLUKBOS KARDINGE EN
HET BEVRIJDINGSBOS

Startpunt:
Heereweg 39, 9831 PA Aduard

75 59 58 60 1 64 19

94 93 5 2 1 3 93

90 91 88 86 87 95 85

84 1 13 51 72 16 73

75

Afstand: 53 km

FRIESLAND

Route:
DE FRIESE WIJLANDEN EN NATIO-
NAAL PARK DE ALDE FEANEN

Startpunt:
Hegewei 15, 9218 VA Opeinde

11 54 58 66 60 77 62

64 18 88 94 49 12 6

14 16 38 36 35 34 91

90 92 88 86 96 87 93

94 95 11

Afstand: 53 km

FRIESLAND

Route:

RONDJE TJEUKEMEER

Startpunt:

Strjitwei 5, 8522 MN Tjerkgaast

53 15 77 54 55 57 83
81 90 84 89 88 75 74
81 73 62 61 60 59 58
48 47 52 53

Afstand: 37 km

FRIESLAND

Route:

HET FOCHTELOËRVEEN

Startpunt:

Het Oost II, 8431 LE Oosterwolde

50 52 79 77 58 62 64
66 98 27 14 61 23 63
78 76 91 59 8 54 50

Afstand: 49 km

FRIESLAND

Route:

**VOGELRIJKE ROUTE LANGS
FRIESE IJSSELMEERKUST**

Startpunt:

Leise Leane IA, 8572 WH Rijs

17 14 13 9 10 8 7
6 15 16 22 24 25 45
44 31 30 26 27 21 19
18 17

Afstand: 51 km

DRENTHE

Route:

**HET GROOTSTE NATTE HEIDEGEBIED
VAN WEST-EUROPA**

Startpunt:

Brink 32, 7991 CJ Dwingeloo

93 78 84 86 56 57 83
32 43 44 46 96 95 94
70 76 93

Afstand: 43 km

DRENTHE

Route:

DRENTSE HUNEBEDDENROUTE

Startpunt:

Kanaalstraat 6, 7858 TE Eeserveen

57 74 51 87 83 86 61
2 42 43 41 40 22 28
23 26 24 6 5 57

Afstand: 44 km

DRENTHE

Route:

**NATIONAAL PARK
DRENTS-FRIESE WOLD**

Startpunt:

Parkeerplek Bosweg 2A, 7981 LE Diever

51 69 67 53 38 39 61
62 64 23 33 31 32 21
12 14 59 80 51

Afstand: 33 km

DRENTHE

Route:

**HET BIJZONDERE BARGERVEEN
IN HET VEENLAND**

Startpunt:

Berkenrode 4, 7884 TR Barger-Compascuum

65 56 92 99 60 59 62
61 98 89 11 14 68 70
44 99 13 63 85 67 64
94 93 95 65

Afstand: 50 km

DRENTHE

Route:

DE KOP VAN DRENTHE

Startpunt:

Mensingheweg 7, 9301 KA Roden

34 35 75 74 71 70 65
86 88 93 94 48 15 7
12 22 29 35 2 11 39
83 84 36 34

Afstand: 48 km

OVERIJSEL

Route:

**DE KOP VAN OVERIJSEL EN DE
BEULAKERWIJDE**

Startpunt:

Kolksluiskade 3, 8064 DW Zwartsluis

93 84 82 94 63 66 61
52 53 60 62 64 67 65
45 47 49 76 96 95 30
93

Afstand: 57 km

OVERIJSEL

Route:
DOOR HET HART VAN SALLAND

Startpunt:
Molenweg 2, 7448 RE Haarle

16	51	52	37	12	50	73
53	29	33	6	10	11	12
55	53	58	62	57	56	16

Afstand: 46 km

OVERIJSEL

Route:
LANDGOED TWICKEL

Startpunt:
Parkeerplaats Ronde Bultenweg,
7481 EM Haaksbergen

76	74	77	78	71	70	64
62	61	82	86	85	91	96
43	46	30	31	73	75	76

Afstand: 58 km

OVERIJSEL

Route:
DE GRENS OVER BIJ HET
ZWARTE MEER

Startpunt:
Koppel 3, 8281 MA Genemuiden

27	83	80	34	14	38	5
54	22	35	33	13	41	45
12	28	22	26	27		

Afstand: 50 km

OVERIJSEL

Route:
NATUUR LANGS DE
OVERIJSSELSE VECHT

Startpunt:
De Voormars 6A, 7731 DD Ommen

42	50	51	53	55	67	66
65	69	46	32	31	63	64
58	57	56	54	52	43	42

Afstand: 45 km

FLEVOLAND

Route:
DE VOORMALIGE
ZUIDERZEE-EILANDEN

Startpunt:
Oslolaan 32, 8321 HE Urk

86	77	16	1	11	56	94
26	10	52	98	37	75	61
47	85	39	68	2	36	25
86						

Afstand: 41 km

FLEVOLAND

Route:
DE BOSSEN VAN ZEEWOLDE

Startpunt:
Parkeerplaats 4 Horsterwold,
Paddestoelen, 3896 Zeewolde

42	20	45	7	32	38	67
64	63	68	69	70	72	16
15	17	74	77	41	42	

Afstand: 42 km

FLEVOLAND

Route:
DOOR DE OOSTELIJKE POLDERS
VAN FLEVOLAND

Startpunt:
De West 1, 8251 ST Dronten

53	52	15	16	17	41	98
50	95	93	66	97	42	45
46	47	49	39	23	25	38
37	36	35	33	32	31	14
13	53					

Afstand: 54 km

GELDERLAND

Route:
GENIETEN VAN DE
BOMMELERWAARD

Startpunt:
Havendijk 1, 5301 AV Zaltbommel

66	7	8	6	5	20	22
21	19	18	17	80	98	40
15	83	14	13	12	60	82
63	72	64	65	66		

Afstand: 45 km

GELDERLAND

Route:

DE HEIDEVELDEN VAN ELSPEET

Startpunt:

E.A. Molijnlaan, 8071 AG Nunspeet

40 13 29 18 16 15 14
72 73 88 89 87 86 67
83 84 85 51 42 53 70
54 97 57 83 40
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 46 km

GELDERLAND

Route:

IN DE VOETSPOREN VAN
KONINGIN WILHELMINA

Startpunt:

Parkeerplek Veluwe, Lammertspad 7313,
Apeldoorn

75 18 84 51 63 19 13
46 39 78 4 21 89 87
86 1 61 2 5 9 75
● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 43 km

GELDERLAND

Route:

DOOR HET SCHILDERACHTIGE
LANDSCHAP VAN WINTERSWIJK

Startpunt:

P+R Rondweg West, 7102 AM Winterswijk

14 20 21 19 18 23 24
26 28 31 35 37 40 43
32 16 15 14 ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 46 km

GELDERLAND

Route:

DE FRUITMAND VAN NEDERLAND

Startpunt:

Oude Waag 21, 4153 RC Beesd

14 47 51 16 97 98 99
49 57 48 82 81 83 15
21 85 87 16 32 89 62
60 31 55 54 14 ● ●
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 53 km

UTRECHT

Route:

GRENSROUTE LANGS DE LOOS-
DRECHTSE EN VINKEVEENSE Plassen

Startpunt:

Nieuweweg 28, 3625 AZ Breukeleveen

23 85 84 2 33 31 18
17 38 44 54 48 49 50
29 30 83 74 42 41 1
2 3 4 4 5 7 26
28 27 23 ● ● ● ● ●

Afstand: 69 km

UTRECHT

Route:

KONINKLIJKE FIETSTOCHT
BIJ BAARN

Startpunt:

Lt. Gen. van Heutszlaan, 3743 JL Baarn

64 65 62 97 98 82 83
56 53 52 24 21 20 19
17 64 ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 33 km

UTRECHT

Route:

BOSSEN EN LANDGOEDEREN
ROND AMERONGEN

Startpunt:

Cuneraweg 412, 3911 RW Rhenen

85 39 40 41 42 65 17
76 74 73 37 15 14 13
9 8 10 11 12 71 82
83 85 84 81 22 23 66
20 43 85 ● ● ● ● ●

Afstand: 57 km

UTRECHT

Route:

EILAND VAN SCHALKWIJK

Startpunt:

Provincialeweg 124, 3981 AT Bunnik

39 98 99 1 67 66 64
14 18 51 52 54 53 58
57 60 62 2 39 ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 40 km

UTRECHT

Route:

HISTORIE IN DE
VIJFHEERENLANDEN

Startpunt:

TOP Buitenstad 69, 4132 AB Vianen

10 2 6 5 21 20 64
63 62 61 60 59 47 1
4 91 54 5 11 10 ● ●
● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●

Afstand: 53 km

NOORD-HOLLAND

Route:
LANGS DE KUST VAN TEXEL

Startpunt:
Parkeerplaats bij de Badweg,
1796 AA De Koog

20	21	22	27	28	29	31
32	24	34	35	36	37	38
39	40	25	1	6	12	9
10	11	5	15	16	17	20

Afstand: 54 km

NOORD-HOLLAND

Route:
EEN RONDJE OM HET GOOIMEER

Startpunt:
Oud Huizerweg 24, 1411 GZ Naarden

77	76	75	99	46	92	80
79	32	25	26	18	33	78
77						

Afstand: 35 km

NOORD-HOLLAND

Route:
DE WEG VAN DE GOUWZEE

Startpunt:
Westerweg 12, 1447 AB Purmerend

24	29	30	25	26	28	94
95	97	98	96	99	51	52
53	54	55	56	3	5	23
24						

Afstand: 48 km

NOORD-HOLLAND

Route:
HET ZWANENWATER EN ABTSKOLK
& DE PUTTEN

Startpunt:
Strandweg 2, 1755 LA Petten

87	88	22	39	20	46	47
45	21	73	40	80	32	43
42	35	44	32	79	81	13
84	26	31	37	33	87	

Afstand: 57 km

NOORD-BRABANT

Route:
DOOR DE OISTERWIJKSE BOSSEN
EN VENNEN

Startpunt:
Dorpsstraat 46, 5061 HL Oisterwijk

16	2	14	18	13	79	85
7	8	23	61	60	21	9
90	86	87	45	88	77	17
16						

Afstand: 41 km

NOORD-BRABANT

Route:
LAND VAN HEUSDEN

Startpunt:
Raadhuisplein 16, 5151 JH Drunen

91	92	88	89	83	85	84
4	3	7	2	11	18	45
17	19	20	22	32	36	35
34	72	71	91			

Afstand: 48 km

NOORD-BRABANT

Route:
DOOR DE BRABANTSE BOSSEN

Startpunt:
Maastrichtsebaan 1, 5131 NZ Alphen

66	65	95	64	62	61	96
60	59	99	37	97	38	84
66	36	5	27	15	18	70
43	91	44	92	93	45	46
24	79	93	30	63	11	66

Afstand: 56 km

NOORD-BRABANT

Route:
MILL EN OMGEVING

Startpunt:
Wanroijseweg, 5454 GZ Sint Hubert

55	56	48	49	1	68	33
67	10	29	36	35	47	57
22	58	65	53	54	55	

Afstand: 39 km

LIMBURG

Route:
DE KASTEELTUINEN BIJ ARZEN
EN LANGS DE MAASDUINEN

Startpunt:
Burgemeester Gubbelsplein 1, 5944 AK Arcen

25	93	94	44	27	34	95
96	84	81	82	89	86	88
54	53	57	56	70	25	

Afstand: 41 km

LIMBURG

Route:
DE HEUVELS VAN ZUID-LIMBURG

Startpunt:
Schaapskooiweg, 6414 EL Heerlen

35	74	79	78	77	48	50
51	89	96	94	93	90	86
85	58	57	54	53	76	35
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○

Afstand: 60 km

LIMBURG

Route:
LANGS DE ROER

Startpunt:
Markt 19, 6063 AD Vlodrop

72	71	57	56	70	54	80
78	77	67	76	14	16	13
82	92	36	15	27	81	75
73	72	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○

Afstand: 46 km

LIMBURG

Route:
ZUID-LIMBURGSE KASTELEN
EN HISTORIE

Startpunt:
P+R Spoorlaan, 6301 GC Valkenburg

60	61	64	65	66	5	73
72	80	81	82	71	70	69
68	60	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○

Afstand: 39 km

LIMBURG

Route:
DE BIJZONDERE NATUUR
ROND WEERT

Startpunt:
Parallelweg, 6001 HM Weert

40 42 79 83 45 86 85
75 44 77 78 76 82 57
84 74 69 51 52 50 41
40
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 49 km

ZEELAND

Route:
DE BETUWE VAN ZEELAND

Startpunt:
P+R Stationsstraat 49, 4421 AK Kapelle

53 46 79 70 83 82 84
89 55 56 59 51 48 49
52 54 53
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 40 km

ZEELAND

Route:
DE OOSTERSCHELDEKERING

Startpunt:
Gouweveerse Zeedijk 4301,
4675 RB Zierikzee

6 7 8 90 89 81 71
70 4 5 13 22 39 30
31 7 6
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 58 km

ZEELAND

Route:
VESTINGEN OP DE
BELGISCHE GREN

Startpunt:
Parkeerplaats Duinweg, 4525 LX Retranchement

29 30 50 53 98 94 99
70 71 72 74 49 73 76
78 47 46 40 95 97 96
31 35 34 33 32 29
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 58 km

ZEELAND

Route:
EEN RONDJE OOSTELIJK
ZEEUWS-VLAANDEREN

Startpunt:
Hofplein, 4571 HK Axel

74 71 73 42 46 43 44
45 46 47 49 52 79 78
77 75 76 83 72 71 74
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 55 km

ZUID-HOLLAND

Route:
PRACHTIGE NATUUR TUSSEN
KATWIJK EN WASSENAAR

Startpunt:
Zuidduinseweg 7, 2225 JS Katwijk aan Zee

97 96 93 89 90 88 35
99 7 79 49 50 51 52
55 54 46 44 35 36 39
40 41 97
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 38 km

ZUID-HOLLAND

Route:
DE KOP VAN VOORNE

Startpunt:
Kanaalweg Westzijde 1, 3221 LK Hellevoetsluis

24 23 22 21 20 15 14
13 3 1 56 54 52 53
26 25 31 32 11 17 18
19 25 23 24
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 50 km

ZUID-HOLLAND

Route:
ZOETERMEERSE POLDERS
EN MOLENS

Startpunt: Groeneweg, 2718 AM Zoetermeer

21 23 26 16 97 96 95
94 11 28 6 7 14 52
51 55 56 33 63 27 28
29 30 31 32 45 44 11
46 10 12 1 13 2 3
4 90 7 84 68 32 33
19 21

Afstand: 61 km

ZUID-HOLLAND

Route:
DE DUINEN VAN
GOEREE-OVERFLAKKEE

Startpunt:
Goudsmiene, Achterweg 15, 3253 AA Ouddorp

57 53 54 55 63 62 64
65 73 43 47 77 46 78
71 41 59 58 57
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Afstand: 51 km

Hoe goed ben jij in taal?

Deze gloednieuwe Pluspecial is een genot voor iedereen die van taal houdt. Hij staat vol spelletjes voor taalvirtuozen, zoals fouten zoeken, woordrijgen, lange zinnen maken, stijlfiguren benoemen, de juiste betekenis geven van woorden, en bijzondere spreekwoorden en gezegden. De juiste antwoorden staan achterin. Wel 130 pagina's om je kennis van de Nederlandse taal te testen!

SLECHTS
€9,95
+ €1,95
VERZENDING

DIRECT BESTELLEN OP WWW.PLUSWEBSHOP.NL/TAAL

Colofon
www.plusonline.nl

Klantenservice

Telefoon Nederland: 088 - 435 08 00
(€ 0,45 per gesprek), bereikbaar van 9.00 - 17.00 uur
E-mail klantenservice@plusmagazine.nl
Postadres Postbus 44, 3740 AA Baarn
Website www.plusonline.nl/klantenservice

Plus Fietsroutes is een uitgave van Senior Publications Nederland B.V. in samenwerking met Fietsen 123.

Hoofdredacteur

Mario Broekhuis

Samenstelling en redactie

Maartje Groenen

Productie

Kirsten van Burg

Eindredactie

Christel Labeo

Vormgeving

VRHL Content en Creatie,
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

Vormgeving en Samenstelling cover

Yvet Hollander en Lizeanne Voorhout
Esther Speelman

Algemeen Directeur

Dirk Oeyen

Uitgever

Tjangja Galdeij

Marketing

Roos Hammink, Ivonne van Keulen

Adverteren

info@mediaplusbv.nl
Tel. 035 - 692 59 99

Druk

Moderna

Copyright © 2021

Senior Publications Nederland B.V.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, op enige manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste geweten is samengesteld. Evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor juistheid of aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie.